

027 4593

0 8650

9.3

การศึกษาแนวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปริญญานิพนธ์

ของ

วิชัย อนันต์คุณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤศจิกายน 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

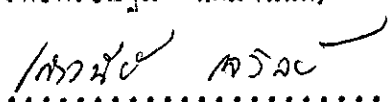
173302

27 ต.ค. 2534

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษายุ่งใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

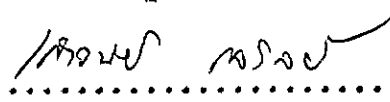
คณะกรรมการควบคุม

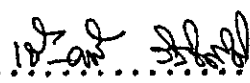
..... ประธาน
(รศ.กร.ปฐม นิคมานนท์)

..... กรรมการ
(มศ.กร.เสาวนีย์ เลวลัย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ.กร.ปฐม นิคมานนท์)

..... กรรมการ
(มศ.กร.เสาวนีย์ เลวลัย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.เชียรศรี วิวิธสิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษายุ่งใหญ่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.กร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ...4.... เดือน ..ธันวาคม....พศ. 2533...

ประกาศผลการ

ปริญาพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เลวณีย์ เลวลีย์ กรรมการ และรองศาสตราจารย์เชิรศรี วิวิธสิริ ซึ่งเป็น
กรรมการสอบ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาให้ทุน
อุดหนุนการวิจัยจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความช่วยเหลือ อนุเคราะห์
อนุญาตครุอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยาทุกท่าน ที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ เอกการศึกษาผู้ใหญ่ รุ่น 7 ทุกคนที่ให้งำลังใจสนับสนุน และ
ที่ลืมเสียมิได้คือ คุณนิตยา อนันตคุ ผู้เป็นกำลังใจในการสนับสนุนให้งานวิจัยสำเร็จลง
ไปได้

คุณความดีและประโยชน์ของปริญาพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบท้ำมอบแด่ บิดา
มารดา อันเป็นที่รักและเคารพยิ่งของผู้วิจัย

วุฒิชัย อนันตคุ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	แนวคิดและความเป็นมาของการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน... ..	10
	ลักษณะการดำเนินงานและการให้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	12
	สถานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	13
	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน....	14
	ปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัด.....	16
	พระชนกศรีอยุธยา.....	16
	การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน..	17
	องค์ประกอบของความสำเร็จในการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน..	18

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	20
	กลุ่มตัวอย่าง.....	20
	แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล.....	23
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
	วิธีการรวบรวมข้อมูล.....	26
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	28
	สภาพทั่วไปและลักษณะการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	32
	ความคิดเห็นในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านอาคาร	
	สถานที่.....	42
	ความคิดเห็นในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านวัสดุ	
	การอ่าน.....	47
	ลักษณะการใช้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชน	52
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นด้านวัสดุการอ่านสำหรับที่อ่านหนังสือ	
	ประจำหมู่บ้าน.....	54
	ความคิดเห็นในด้านการจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการที่อ่านหนังสือ	
	ประจำหมู่บ้าน.....	58
	สภาพการจูงใจให้ประชาชนอยากอ่านหนังสือ.....	62
	ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านวัสดุ-	
	อุปกรณ์.....	70

5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	80
	พื้นที่ที่ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง.....	81
	ตัวแปรที่ทำการศึกษา.....	81
	เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
	การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	83
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	83
	การอภิปรายผล.....	87
	ข้อเสนอแนะ.....	93
	บรรณานุกรม.....	95
	ภาคผนวก.....	100
	ภาคผนวก ก ภาพประกอบที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ทำการศึกษา.....	101
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110
	ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	124
	ภาคผนวก ง หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ให้ผลิตเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย.....	126
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	129

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้ข้อมูลการวิจัย.....	22
2	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	29
3	ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	32
4	ข้อมูลด้านวัสดุการอ่านและบริการที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน....	36
5	ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการและการดูแลรักษาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	39
6	การใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	41
7	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านอาคารสถานที่.....	43
8	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านวัสดุการอ่าน.....	47
9	ลักษณะการให้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	52
10	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นด้านวัสดุการอ่านสำหรับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	55
11	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	58
12	สถานการณ์การจูงใจให้ประชาชนอยากอ่านหนังสือ.....	63
13	ความคิดเห็นด้านวัสดุ-อุปกรณ์ที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	71

ดัชนีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านกระแซง ตำบลกระแซง อำเภอขามเฒ่า	102
2	ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบางนา ตำบลบางนา อำเภอมหาราช	103
3	ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบางหลวง ตำบลบางหลวง อำเภอ บางบาล	104
4	ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านลัมพะเนียง ตำบลลัมพะเนียง อำเภอ บ้านแพรก	105
5	ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านร่วมจิตมิตรลัมพันธ์ ตำบลลาดบัวหลวง อำเภอลาดบัวหลวง	106
6	ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบ้านเหนือ ตำบลบ้านร่วม อำเภอท่าเรือ	107
7	ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านโคกลังษ์ ตำบลโคกม่วง อำเภอภาชี ...	108
8	ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมโนเฝ้า ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง	109

ภูมิหลัง

งานการศึกษาออกโรงเรียน เป็นงานที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ เยาวชนและผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีพื้นฐานในการเรียนรู้ รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาชีพที่จำเป็นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ฉะนั้นหลักการ จัดการศึกษาออกโรงเรียนจึงตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า ประชาชนต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต (สมพมาส ชามรพมา. 2530 : 41) การจัดการศึกษาต้องดำเนินอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของสังคม และได้รับการเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบ อาชีพ อันเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนให้มีความพร้อมในการพัฒนาตนเอง และสังคม (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2530 : 37)

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้แก่ประชาชนโดยตรง และจัดอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ ได้แก่ กรมการศึกษาออก โรงเรียน ซึ่งได้จัดการศึกษาตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิต และเพื่อเป็นการสนอง นโยบายการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบันคือ ฉบับปี พ.ศ. 2520 ที่ได้ระบุไว้ว่า "รัฐพึงเร่งจัดและสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียนในลักษณะต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ แก่ผู้ไม่มีโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นอันดับแรก" (กระทรวงศึกษาธิการ.

ในด้านการศึกษานั้น รัฐบาลไทยได้ทุ่มเทงบประมาณจำนวนมหาศาลหลายหมื่นล้านบาท เพื่อจัดการศึกษาให้กับประชาชน แต่รัฐบาลไม่ได้ลงทุนพัฒนาแหล่งความรู้เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารอย่างต่อเนื่องในปริมาณที่ได้สัดส่วนสัมพันธ์กัน การจัดการศึกษาจึงไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร (สุนทร สุนันท์ชัย. 2529 : 159) จะเห็นได้ว่ามีโรงเรียนอยู่แทบทุกหมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศจบการศึกษาระดับประถม 4 ปีบ้าง 6 ปีบ้าง นั่นคือประชาชนส่วนใหญ่ที่ได้รับความรู้เพียงระดับพื้นฐานสำหรับเป็นเครื่องมือเพื่อสื่อสารและศึกษาค้นคว้าต่อไป แต่สภาพความเป็นจริงในชุมชนชนบทขาดหนังสืออ่านและขาดแหล่งที่จะให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหลังจากออกจากโรงเรียนไปแล้ว จึงทำให้ประชาชนขาดโอกาสที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มเติมเท่าที่ควร ประชาชนส่วนหนึ่งไม่สามารถคงสภาพการรู้หนังสือไว้ได้ ต้องกลับกลายเป็นผู้ไม่รู้หนังสือหลังจากออกจากโรงเรียนไปแล้ว นับเป็นการสูญเสียเปล่าอย่างมหาศาลในการจัดการศึกษาของประเทศ

ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้เน้นการให้บริการข่าวสารข้อมูลที่ เป็นประโยชน์และทันสมัยแก่ประชาชนทั่วไปว่า เป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530 : 25) และถ้าหากสื่อการอ่าน ตลอดจนข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ไม่สามารถไปถึงพื้นที่ชนบทได้อย่างกว้างขวางต่อเนื่องแล้ว ความพยายามของรัฐบาลในอันที่จะให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งสามารถรักษา และพัฒนาทักษะ ความรู้ ที่ได้ก็ไม่สำเร็จ ล่วงตามที่ตั้งใจ

การให้บริการข่าวสารข้อมูลสามารถจัดได้โดยสื่อ และวิธีการมากมาย ตลอดจนประชาชนสามารถเลือกใช้บริการได้ตามความต้องการ ความสนใจ และความพร้อมของประชาชน การให้ข่าวสารข้อมูลโดยสื่อการอ่าน โดยเฉพาะวารสาร สิ่งพิมพ์ และหนังสือเล่ม สามารถทำได้กว้างขวาง และต้นทุนถูกกว่าสื่ออย่างอื่น อาจจัดทำในรูปของหนังสือเสริมการอ่าน หรือหนังสือพิมพ์ผืนนึ่ง แต่ปัญหาก็คือสภาพการอ่านหนังสือของ

ประชาชนในปัจจุบัน โดยเฉพาะประชาชนในชนบทมีข้อจำกัดมาก เช่น นิยัการอ่านของประชาชนมีน้อย และที่สำคัญคือขาดสิ่งพิมพ์ที่จะอ่าน รวมทั้งขาดระบบการกระจายข่าวสารข้อมูลในหมู่บ้านที่ดี (ประภิต จันทรศรี. 2530 : 10)

จากปัญหาดังกล่าว รัฐบาลโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้หาทางแก้ไขด้วยวิธีการสนับสนุนให้ประชาชนร่วมมือกันจัดสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้นตามหมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนโดยทั่วถึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นการพยายามขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในชนบทให้เท่าเทียมกับประชาชนในเมืองมากยิ่งขึ้น การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมุ่งจะให้เกิดกระบวนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของประชาชน ป้องกันการลืหนังสือ และที่สำคัญคือ ส่งเสริมให้ประชาชนรับผิดชอบ โดยจัดสร้างอาคารสถานที่ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จัดหาครุภัณฑ์ที่จำเป็นและการดูแลดำเนินการเอง ส่วนรัฐบาลช่วยเหลือโดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เป็นค่าหนังสือพิมพ์รายวัน วันละ 2 ฉบับ รวมทั้งจัดหาเอกสารเสริมการอ่าน และให้การช่วยเหลือสนับสนุนอื่น ๆ เท่าที่จะทำได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2525 : 32)

การทดลองจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้เริ่มขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2514 ที่อำเภอเกาะคา และกิ่งอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง จำนวน 75 แห่ง และใช้ชื่อว่า "ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน" โครงการดังกล่าวได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ. 2526 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น "ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน" ทั้งนี้เพราะนอกจากมีหนังสือพิมพ์แล้ว ยังมีสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ให้ประชาชนได้เลือกอ่านอีก เช่น หนังสือวารสาร แผ่นปลิว ป้ายประกาศต่าง ๆ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมี 3 ข้อคือ เพื่อให้ประชาชนในชนบทได้ทราบข่าวสารข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืหนังสือ และเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชน (กรมสามัญศึกษา. 2518 : 9)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีการขยายปริมาณการดำเนินงานที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้นตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2522 มีที่อ่านฯ ทั่วประเทศ จำนวน 7,000 แห่ง เมื่อถึงปี พ.ศ. 2530 มีมากกว่า 28,000 แห่ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531 : 33) ในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายที่จะขยายจำนวนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั่วประเทศไม่น้อยกว่า 53,700 แห่ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 55)

ผลการดำเนินงานในโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ในปี พ.ศ. 2514 จนถึงปี พ.ศ. 2533 ยังประสบปัญหาหลาย ๆ ด้าน เช่น ระบบการจัดส่งหนังสือพิมพ์ไม่ดี ทำให้หนังสือพิมพ์ถึงที่อ่านฯ ล่าช้า ขาดผู้ดูแลรับผิดชอบ คณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขาดการเอาใจใส่ หนังสือพิมพ์ไม่อยู่ประจำในที่อ่าน การจัดสภาพที่อ่านฯ ไม่ดี ประชาชนไม่สนใจเข้าไปอ่านเท่าที่ควร เป็นต้น (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2527 : 13)

เมื่อพิจารณาด้านคุณภาพตามรายงานผลการประเมินโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั่วประเทศของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในปี พ.ศ. 2514 พบว่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดีนั้นมีจำนวนน้อย แต่ประเภทที่ต้องสุขหรือย้ายมีอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูง กล่าวคือ จากการประเมินผลการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 7,197 แห่ง จากจำนวนทั้งสิ้น 8,367 แห่งทั่วประเทศ ได้จัดอันดับคุณภาพของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดังนี้คือ ที่อ่านฯ ที่อยู่ในเกณฑ์ดีมี 599 แห่ง หรือร้อยละ 8.32 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ 2,686 แห่ง หรือร้อยละ 37.33 อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง 2,676 แห่ง หรือร้อยละ 37.23 อยู่ในเกณฑ์ต้องสุขหรือย้าย 1,072 แห่ง หรือร้อยละ 14.89 และที่ประเมินไม่ได้มี 163 แห่ง หรือร้อยละ 2.23 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2520 : 189)

สำหรับการดำเนินงานด้านที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น ได้เริ่มขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 โดยเริ่มดำเนินการครั้งแรก จำนวน 10 แห่ง ทั่วทั้งจังหวัด ซึ่งมีทั้งหมด 16 อำเภอ กรมสามัญศึกษาซึ่งรับผิดชอบในขณะนั้น ได้จัดสรรงบประมาณเป็นค่าหนังสือพิมพ์ให้วันละ 3 ฉบับต่อที่อ่านฯ 1 แห่ง จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2519 ได้รับงบประมาณขยายงานเพิ่มขึ้นเป็น 57 แห่ง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2523 : 15) ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 ได้มีการเปลี่ยนแปลงโอนความรับผิดชอบงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจากกรมสามัญศึกษามาเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับงบประมาณค่าหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นเป็น 130 แห่ง เพื่อเป็นค่าหนังสือพิมพ์วันละ 2 ฉบับต่อ 1 แห่ง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2525 : 33) ในปี พ.ศ. 2529 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับงบประมาณค่าหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นอีก 10 แห่ง รวม 140 แห่ง และในปี พ.ศ. 2533 คือปีปัจจุบัน มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งจังหวัด 186 แห่ง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2533 : 18)

จากการประเมินผลโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2532 ได้ผลสรุปโดยส่วนรวมว่า ในจำนวนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งหมดในขณะนั้น 140 แห่ง มีที่อ่านมากกว่าร้อยละ 60 อยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่ามาตรฐานที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดไว้ การจัดอันดับของที่อ่านฯ ทั้งหมดในจังหวัด ปรากฏผลดังนี้คือ มีที่อ่านฯ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.43 อยู่ในเกณฑ์ดี มี 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.57 พอใช้ 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.14 ค่อนข้างต่ำ 60 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 และที่ต้องยุบหรือย้าย 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของที่อ่านฯ ทั้งหมด (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2532 : 19)

จากผลการประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2532 แสดงให้เห็นว่ายังมีที่อ่านฯ อีกกว่าร้อยละ 60 ที่อยู่ต่ำกว่าเกณฑ์

มาตรฐานที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนกำหนดไว้ จึงควรที่จะศึกษาหาแนวทางพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ที่อ่านฯ ดังกล่าวพัฒนาขึ้นมาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนกำหนดไว้ โดยศึกษาจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จและเป็นที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาลักษณะการไปใช้บริการและการนำความรู้ที่ได้รับจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับท้องถิ่นของกรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และของประชาชนผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีมาตรฐานดีขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะให้ประโยชน์โดยตรงต่อศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อจะได้ข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งหาทางจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้เป็นศูนย์ความรู้ของหมู่บ้านในชนบทอย่างแท้จริงต่อไป

๗๘๕ ๑๖๑๑.

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. พื้นที่ทำการวิจัย การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ และมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งหมด 186 แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ของทุกอำเภอ

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่น กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และประชาชนผู้ใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 152 คน รายละเอียดในการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้นำเสนอในบทที่ 3

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ตำแหน่งหรือหน้าที่ในหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

3.1.1 เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่น ได้แก่ นักวิชาการเกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล และครู ซึ่งทำหน้าที่เลขานุการ คปต.

3.1.2 กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้แก่ กรรมการที่ทำหน้าที่บริหารและดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

3.2.1. การจัดและดูแลด้านอาคารสถานที่

3.2.2 การบริการด้านวัสดุการอ่าน

3.2.3 การจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ

3.2.4 การจัดวัสดุอุปกรณ์ในที่อ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่อ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน มีคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการดำเนินงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียนให้การสนับสนุนการดำเนินงาน โดยสนับสนุนค่าหนังสือพิมพ์รายวัน วันละ 2 ฉบับ ต่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง
2. เจ้าหน้าที่รัฐในระดับท้องถิ่น หมายถึง เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ทำการศึกษา เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้แก่ พัฒนาการ เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล และครุฑูรทำหน้าที่เลขานุการ อบต.
3. กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หมายถึง บุคคลที่ได้รับคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านให้มีหน้าที่บริหารงานและดำเนินงานที่อ่านฯ โดยได้รับการแต่งตั้งจากจังหวัด กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในแต่ละแห่งจะดำเนินงานเกี่ยวกับการดูแลรักษา การรับส่งหนังสือพิมพ์ ตลอดจนการเชิญชวนให้ประชาชนมาใช้บริการในที่อ่านฯ ที่อ่านฯ แต่ละแห่งจะมีกรรมการไม่น้อยกว่า 5 คน
4. การจัดและดูแลด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัด ดูแล ตกแต่ง และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดตกแต่งบริเวณทั้งภายในและภายนอกให้สะอาดเรียบร้อยน่าใช้บริการ การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บหนังสือ ที่วางหนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ กระดานดำ เป็นต้น
5. การบริการด้านวัสดุการอ่าน หมายถึง การจัดหนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสาร และวัสดุการอ่านต่าง ๆ ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาหนังสือให้อยู่ในสภาพคงทนถาวร ไม่ชำรุดง่าย หรือการดูแลหนังสือไม่ให้สูญหาย การเก็บหนังสือพิมพ์เก่า หรือวารสารเก็บเล่มรวมเอาไว้

6. การจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ หมายถึง การจัดสถานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้สะอาด สว่างงาม เป็นระเบียบ และอยู่ในลักษณะที่ประชาชนมาใช้บริการได้สะดวก รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ ชักชวน ให้ประชาชนในหมู่บ้านมาใช้บริการ และเห็นประโยชน์จากการมาใช้บริการในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

7. การจัดวัสดุอุปกรณ์ในที่อ่าน หมายถึง การจัดที่นั่งอ่าน โต๊ะวางหนังสือ และตู้เก็บหนังสือในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ง่ายต่อการหยิบอ่านของประชาชน การจัดที่นั่งให้เพียงพอกับประชาชนผู้ให้บริการ มีการจัดป้ายนิเทศและกระดาน การติดต่อข่าวหรือประกาศต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ

8. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ และเป็นประชาชนผู้มาใช้บริการ และ/หรือให้ความร่วมมือในการดำเนินการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

9. แนวทางพัฒนา หมายถึง ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น อย่างน้อยให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาแนวทางในการจัดและดูแลด้านอาคารสถานที่ การดูแลด้านวัสดุการอ่าน การจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ และการจัดวัสดุอุปกรณ์ในที่อ่าน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้นำเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและความเป็นมาของการการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
2. ลักษณะการดำเนินงานและการให้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
3. สถานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
5. ปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช
6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
7. องค์ประกอบของความสำเร็จในการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

แนวคิดและความเป็นมาของการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2498 กำหนดว่า ประชาชนชาวไทยทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาในโรงเรียนจนกระทั่งอายุครบ 15 ปี หรือเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงจะถือว่าพ้นเกณฑ์บังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2504 รัฐบาลได้ขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมของท้องถิ่นที่ประชาชนชาวไทยร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในชนบทยังไม่ได้รับการพัฒนาด้านการคมนาคม การติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย โอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนก็ยังมีน้อย เด็กที่จบจากโรงเรียนไปแล้วนาน ๆ จึงจะมีโอกาสได้อ่านหนังสือหรือเขียนหนังสือบ้าง ในที่สุดก็จะลืม และกลายเป็นคนไม่รู้หนังสือไป ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยราชการหลายหน่วยงานพยายามส่งเอกสาร หนังสือ ไปยังหมู่บ้าน แต่ก็ไม่ได้

รับผลดีเท่าที่ควร สาเหตุเพราะมีอุปสรรคในการขนส่ง ทำให้หนังสือไม่ถึงมือประชาชน หรือไม่มีสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมที่จะเก็บหนังสือและเอกสารที่ส่งไป บางชนิดไม่เป็นที่สนใจของประชาชนเท่าที่ควร

ข้อมูลจากการสำรวจของกรมสามัญศึกษา (2513 : 4) พบว่า นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปแล้วประมาณร้อยละ 33 อาจจะกลายเป็นผู้ไม่รู้หนังสือภายในเวลาไม่กี่ปี และนั่นย่อมหมายถึงการลงทุนสำหรับจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาปีละประมาณ 6,000 ล้านบาท ต้องสูญเปล่าไปถึงร้อยละ 33 หรือประมาณปีละ 2,000 ล้านบาท และยังมีบุคคลอีกหลายประเภทที่ไม่สามารถหรือไม่มีโอกาสเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา หรือเรียนไม่จบอยู่อีกจำนวนหนึ่ง เมื่อมีโอกาสเข้าเรียนใหม่ตามโครงการสอนหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ที่เรียกกันว่า โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจบไปแล้วก็สามารถอ่านออกเขียนได้ แต่ถ้าหากไม่เรียนต่อในชั้นสูงต่อไป อีกไม่กี่ปีก็ลืมหนังสือในที่สุด

ด้วยเหตุผลที่ว่าประชาชนลืมหนังสือเพราะไม่มีหนังสืออ่านนั้น ในปี พ.ศ. 2514 กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ได้เริ่มทดลองโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้น ที่อำเภอเกาะลพ และกิ่งอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง เป็นครั้งแรก จำนวน 75 แห่ง โดยใช้ชื่อในครั้งนั้นว่า "ที่อ่านหนังสือนิมน์ประจำหมู่บ้าน" มีวัตถุประสงค์ในครั้งนั้นคือ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข่าวสารข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมหนังสือ และเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับประชาชน โครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ทดลองนับว่าประสบผลสำเร็จเร็วต่อมาประชาชนให้ความสนใจมาก มีประชาชนในหมู่บ้านที่ยังไม่มีที่อ่านฯ ขอจัดตั้งเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี จนกระทั่งปี พ.ศ. 2516 กรมสามัญศึกษาสามารถขยายงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้นจากเดิมในครั้งแรก 75 แห่ง เป็น 886 แห่ง ทั่วประเทศ (กรมสามัญศึกษา. 2516 : 9)

โครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นโครงการที่นับได้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในครั้งแรก โดยในปี พ.ศ. 2517 กุหลาบ หวังศิริกุล (2517 : 69) ได้ศึกษาเรื่องความคงอยู่ของผู้ที่จบการศึกษาผู้ใหญ่ชั้นเบ็ดเสร็จพื้นฐานและของผู้ที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผู้จบการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ และผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีระดับความคงอยู่ของการรู้หนังสือสูงกว่าประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านฯ และต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ประสิทธิ์ ฤทธิการ (2522 : 96) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่า ความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ลักษณะมีความแตกต่างกัน

ในปี พ.ศ. 2522 นี้เอง เมื่อกองการศึกษาผู้ใหญ่ได้ยกฐานะเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจึงอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การดำเนินงานยังคงยึดรูปแบบเดิมมาตั้งแต่ต้น และในปี พ.ศ. 2526 กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2526 : 15) ได้เปลี่ยนชื่อจาก "ที่อ่านหนังสือนิมฟ์ประจำหมู่บ้าน" มาเป็น "ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน" สาเหตุเพราะในที่อ่านฯ นอกจากจะมีหนังสือนิมฟ์แล้วยังมีสิ่งนิมฟ์ประเภทอื่น ๆ ไว้บริการด้วย จนกระทั่งในปัจจุบันคือปี พ.ศ. 2533 มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 31,165 แห่ง กระจายอยู่ตามหมู่บ้านทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 48)

ลักษณะการดำเนินงานและการให้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การดำเนินงานและการให้บริการเป็นความร่วมมือของฝ่ายประชาชนในหมู่บ้านด้วยกันเอง กล่าวคือ ประชาชนต้องเป็นฝ่ายดำเนินการในด้านการเลือกหาสถานที่ตั้ง การปลูกสร้างที่อ่านฯ ซึ่งอาจปลูกสร้างขึ้นมาใหม่ หรืออาจดัดแปลงอาคารที่มีอยู่แล้วใช้เป็น thatอ่านฯ ช่วกันรับผิดชอบด้านการดูแลรักษาสถานที่ การคัดเลือกบุคคลเพื่อเป็น

กรรมการในการดำเนินงาน และการจัดการทั่วไปของที่อ่านฯ ส่วนทางราชการให้การสนับสนุนโดยให้งบประมาณเป็นค่าหนังสือพิมพ์วันละ 2 ฉบับต่อที่อ่านฯ 1 แห่ง และยังสนับสนุนสิ่งพิมพ์ วารสาร และหนังสืออื่น ๆ ให้อีก (กรมสามัญศึกษา. 2518 : 12)

การดำเนินงานขอจัดตั้งที่อ่านฯ นั้น กรมสามัญศึกษา (2518 : 179)

ในขณะนั้นได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับประชาชนในหมู่บ้านที่ขอจัดตั้งที่อ่านฯ ไว้ดังนี้คือ สถานที่ในการจัดตั้งควรอยู่ในที่ชุมชน มีเนื้อที่พอสมควรที่จะขยายงานต่อไปได้ อาคารควรเป็นเอกเทศ มีความมั่นคงถาวรพอสมควร ขนาด 4 x 6 เมตรเป็นอย่างน้อย มีโต๊ะสำหรับนั่งอ่านอย่างน้อย 1 ตัว และมีม้านั่งอ่านได้ประมาณ 10 คน มีที่วางหนังสือพิมพ์ 1 ที่ วางหนังสือพิมพ์ได้อย่างน้อย 9 ฉบับ มีที่เก็บหนังสือพิมพ์เก่าอย่างน้อย 1 ที่ มีกระดานคำหรือป้ายนิเทศ มีป้ายชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขนาดพอเหมาะ กับตัวอาคาร มีตู้เก็บหนังสือ 1 ตู้ และต้องหาหนังสือมาเพิ่มอยู่เสมอ

สถานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตั้งแต่เริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2514 ได้มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหลายแห่งจัดอยู่ในสถานที่ดี สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้ประโยชน์มากมาย แต่ก็ยังมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอีกหลายแห่งที่ไม่พัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น สถานที่อ่านฯ ไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่ ดังเช่นได้มีการประเมินผลการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2524 โดยกองแผนงาน และวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2524 : 189 - 190) โดยได้ประเมินโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั่วประเทศ จำนวน 7,197 แห่ง ผลการประเมินปรากฏว่ามีที่อ่านฯ อยู่ในเกณฑ์ดี 599 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.32 พอใช้ 2,186 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.32 ต้องปรับปรุง 2,679 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.22 ต้องยุบหรือย้าย 1,072 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.89 และประเมินไม่ได้ 163 แห่ง คิดเป็นร้อยละ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531 : 7) ได้ประเมินผลการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั่วประเทศอีกครั้งจำนวน 23,278 แห่ง ผลการวิจัยปรากฏว่า มีที่อ่านฯ อยู่ในเกณฑ์ดี 5,433 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.33 พอใช้ 13,103 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 56.30 ต้องปรับปรุง 4,742 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.37 ส่วนที่อยู่ในเกณฑ์ต้องยุบหรือย้ายนั้นไม่มี

จากผลการประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั่วประเทศทั้ง 2 ครั้ง แสดงให้เห็นว่าสภาพที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีหลายระดับ ตั้งแต่ดีมากไปจนถึงต้องมีการยุบหรือย้าย เพราะไม่เกิดประโยชน์และขาดการดูแลรักษา มีที่อ่านฯ หลายแห่งที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นแหล่งความรู้หมู่บ้าน โดยเฉพาะในจังหวัดทางภาคเหนือได้ริเริ่มในเรื่องนี้ และแนวคิดในการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปเป็นแหล่งความรู้ประจำหมู่บ้านได้ขยายออกไปทั่วประเทศ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

นับแต่มีการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 การดำเนินงานมีปัญหาต่าง ๆ หลายด้าน ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาในด้านอาคารสถานที่ ในปี พ.ศ. 2522 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง (2522 : 19) ได้ทำการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในเขตการศึกษา 6 จำนวน 84 แห่ง พบปัญหาที่อ่านฯ ส่วนใหญ่ไม่อยู่ในที่ชุมชน ประชาชนไม่สะดวกในการมาใช้บริการ ทำให้มีผู้มาใช้บริการน้อย กรมการที่อ่านฯ ไม่มีเวลาให้กับการดำเนินงานที่อ่านฯ ทำให้ที่อ่านฯ ไม่สะอาด เรียบร้อย รกรุงรังไม่น่าใช้บริการ และยังพบอีกว่าอาคารสถานที่ในบางแห่งไม่มั่นคง แข็งแรง เมื่อโดนลมพัดจะพังได้ง่าย ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวสอดคล้องกับการประเมินผลที่อ่านฯ ในจังหวัดลำพูน ในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งจัดทำโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ภาคเหนือ (2523 : 94) โดยชี้ให้เห็นว่า การตกแต่งอาคารภายในและภายนอกที่อ่านฯ มีน้อย นอกจากนี้จากผลงานวิจัยของ สุภาพ น้อยพันธ์ (2530 : 66) ซึ่งศึกษาเรื่อง สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานที่อ่านฯ ในจังหวัดลพบุรี พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับ อุปกรณ์ที่มีอยู่ในที่อ่านฯ ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐานตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดไว้ และการใช้อาคารสถานที่ไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อกิจกรรมอื่น คือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า

2. ปัญหาในด้านการมาใช้บริการของประชาชน ในปี พ.ศ. 2523 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ (2523 : 95 - 96) ได้ทำการประเมินสภาพและการสำรวจทัศนคติ ความสนใจ ของประชาชนต่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัด กำแพงเพชร พบว่า ประชาชนเห็นว่าที่อ่านฯ นั้น มีประชาชนไปใช้เพียงกลุ่มเดียว คน บางกลุ่มในหมู่บ้านไม่กล้าไปใช้บริการ เนื่องจากอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และยังพบอีก ว่า สาเหตุที่ประชาชนไม่ไปใช้บริการที่อ่านฯ เพราะบางแห่งหนังสือมีน้อย ทำให้ไม่มีความต้องการที่จะเข้าไปใช้บริการอีก และผู้มาใช้บริการบางกลุ่มคิดว่าการบริการของ ที่อ่านฯ ต้องเสียค่าบริการจึงไม่กล้าเข้าไปใช้บริการ นอกจากนี้ผลการวิจัยของ โกวิท วรนิพันธ์ (2527 : 66 - 67) เรื่องการมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนา ประชากร ได้สรุปว่า สภาพอาคารที่อ่านฯ ไม่สะอาด รกรุงรัง ทำให้ประชาชนไม่ไปใช้บริการเท่าที่ควร

3. ปัญหาในด้านการดูแลรักษาหนังสือ ในปี พ.ศ. 2530 กิตติยา สวณะคุณานนท์ (2522 : 19) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของการ จัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในเขตการศึกษา 4 ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า หนังสือในที่อ่านฯ ไม่เพียงพอกับการอ่าน สาเหตุเพราะประชาชนไม่ช่วยดูแลรักษาหนังสือ เมื่อ มาใช้บริการทำให้หนังสือชำรุดหรือสูญหาย

4. ปัญหาในด้านการรับ-ส่งหนังสือพิมพ์ ซึ่งจากผลการวิจัยต่อไปนี้คือ การ ประเมินผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดลำพูน โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเหนือ (2523) การวิจัยเรื่องความจำเป็นของการมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านใน

การพัฒนาประชากร ของโกวิท วรนิพนธ์ (2527 : 87) การวิจัยเรื่องสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดลพบุรี ของสุภาพ น้อยพันธ์ (2530 : 66) และการวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในกรณีของจังหวัดมหาสารคาม ของจินดา นูเร (2531 : 29) ซึ่งผลการวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ได้กล่าวถึงปัญหาด้านการรับส่งหนังสือนิมฟ์ไปยังที่อ่านฯ ในลักษณะที่คล้ายกัน สรุปได้ว่าระบบการจัดส่งหนังสือนิมฟ์ไปยังที่อ่านฯ ยังล่าช้า เพราะระบบการจัดส่งยังไม่ดี บางแห่งล่าช้าไปถึง 2-3 วัน หรือเป็นสัปดาห์ ที่อ่านฯ บางแห่งไม่มีหนังสือนิมฟ์ประจำอยู่ที่อ่านฯ ด้วยสาเหตุหลายประการเช่น ขำรด สุกุหาย บางคนอ่านแล้วนำไปเก็บไว้ที่บ้านตนเองทำให้คนอื่น ๆ ไม่ได้อ่าน

ปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการประเมินโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2530 : 21) ได้ทำการประเมินสภาพที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งจังหวัด จำนวน 140 แห่ง แล้วจัดอันดับที่อ่านฯ ออกเป็น 4 ระดับคือ ดีมาก ดี พอใช้ ค่อนข้างต่ำ และต้องยุบหรือย้าย ซึ่งปรากฏผลดังนี้คือ มีที่อ่านฯ ในระดับดีมาก 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.43 ดี 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.57 พอใช้ 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.14 ค่อนข้างต่ำ 60 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 และต้องยุบหรือย้าย 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.00

ผลจากการประเมินในครั้งนี้ ได้พบปัญหาในการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปได้ดังนี้คือ

1. กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขาดการดูแลเอาใจใส่
2. ในบางแห่งไม่มีหนังสือนิมฟ์ในที่อ่านฯ
3. สถานที่ของท่าอ่านฯ ขำรดทรูคโตรม สกปรก ไม่สะอาด ทำให้ไม่น่าเข้าไปใช้บริการ

4. หนังสือและวารสารอื่น ๆ เก่า และชำรุดมาก หนังสือขาดหายไป
ขาดผู้ดูแลรับผิดชอบ
5. ขาดการประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านให้ประชาชนมาใช้บริการและเห็นประโยชน์
ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การสนับสนุนให้ประชาชนภายในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีหลายประการ ประการแรก เริ่มตั้งแต่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเริ่มก่อตั้งที่อ่านฯ โดยให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดสถานที่ รูปร่าง ลักษณะอาคาร ตลอดจนวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ต่อจากนั้นจึงร่วมกันเสาะแสวงหาแรงงานหรือทุนทรัพย์จัดสร้างขึ้น การดำเนินงานของที่อ่านฯ โดยให้ประชาชนเข้าไปบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการที่อ่านฯ และต้องถือว่าประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนรับผิดชอบและเป็นเจ้าของที่อ่านฯ ร่วมกันทุกคน นอกจากนั้นการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดที่อ่านฯ ให้เรียบร้อย การช่วยกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในที่อ่านฯ รวมทั้งการจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติม ยิ่งถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการด้านการอ่าน หรือจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ๆ เช่น การประชุมกลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มเกษตรกร ถือได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากที่อ่านฯ ได้คุ้มค่าที่สุด และการที่มีประชาชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในระดับสูง คือประชาชนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ยิ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งและสมควรมาใช้บริการ ซึ่งจากความเป็นจริงที่ เก็บ ศรีสง่า (2526 : 63 - 67) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในเขตพื้นที่ตากจน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป จำนวน 286 คน ผลการศึกษาพบความจริง

สอดคล้องกับการกล่าวที่ว่า การเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมของประชาชนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมากกว่าประชาชนทั่วไป และประชาชนที่มีอายุมากจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านฯ มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูง และผลการวิจัยยังพบอีกว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านฯ ขึ้นอยู่กับโอกาสและเวลาที่เหมาะสม

องค์ประกอบของความสำเร็จในการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ได้รับความสำเร็จนั้น จากการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2527 : 45 - 46) โดยศึกษาจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 391 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านฯ ให้ประสบความสำเร็จประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้คือ

1. ความพึงพอใจต่อลักษณะการจัดที่อ่านฯ โดยให้ประชาชนในหมู่บ้านเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความรัก และช่วยกันดูแลรักษา เมื่อประชาชนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบเกิดความรักและความช่วยเหลือกัน ดูแลมิให้สิ่งของในที่อ่านฯ เกิดการสูญหาย และช่วยกันรักษาความสะอาด ตกแต่งให้สวยงามขึ้น
2. การมีส่วนร่วมของหน่วยงานอื่น เช่น ให้เอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบโดยสนับสนุนเรื่องสิ่งพิมพ์ในที่อ่านฯ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับหมู่บ้านสนับสนุนวารสารหรือสิ่งพิมพ์ด้วย
3. อัตราการรู้หนังสือของประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านจะช่วยสนับสนุนให้ที่อ่านฯ มีผู้ใช้บริการมาก นั้นหมายถึงความสำเร็จ
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าไปดูแลและดำเนินงานที่อ่านฯ

5. การนิเทศ ตรวจสอบที่อ่านฯ โดยประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบในการ
 นิเทศติดตามผลงานที่อ่านฯ โดยการดูแล การจัดส่งหนังสือพิมพ์ให้ตรงตามกำหนด เสนอ
 แนะนำแนวทางปรับปรุงด้านบริการต่าง ๆ แก่กรรมการ แนะนำและช่วยประชาสัมพันธ์ให้
 ประชาชนด้วยกันเองมาใช้บริการภายในที่อ่านฯ

6. การมองเห็นความสำคัญของการอ่าน โดยให้ประชาชนรู้ว่าประโยชน์
 ในการเรียนรู้ การทราบข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ และป้องกันการลืมนั่งสื่อ

7. ความสะดวกในการเดินทางไปใช้บริการ กล่าวคือ ที่อ่านฯ ควรตั้งอยู่
 ใกล้บ้านเรือนของผู้ใช้บริการ ประชาชนสามารถเดินทางไปใช้ได้ตลอดเวลา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่นำเสนอในบทนี้ แบ่งเป็น 4 หัวข้อดังต่อไปนี้คือ

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. การคัดเลือกที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้เลือกศึกษาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกว่าดีที่สุดในของแต่ละอำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยถือตามผลการประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2532 และการศึกษาในครั้งนี้เลือกอำเภอที่จะศึกษาโดยการจับสลากเลือกอำเภอที่จะศึกษามา 8 อำเภอ อำเภอละ 1 แห่ง รวม 8 แห่ง จากจำนวนอำเภอทั้งหมด 16 อำเภอ เป็นที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป้าหมายของการศึกษาครั้งนี้

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

2.1 เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่น ได้แก่ พัฒนาการ เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล และครุผู้ทำหน้าที่เลขานุการ คปต. ตำบลละ 1 คน รวมหมู่บ้านละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน

2.2 กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แห่งละ 5 คน รวม 40 คน

2.3 ประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้มาใช้
บริการและให้ความร่วมมือในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แห่งละ 10 คน
รวม 80 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีจำนวนทั้งสิ้น 152 คน รายชื่อที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านที่ทำการศึกษา และจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลได้แสดงในตาราง 1 ดัง
ต่อไปนี้

ตาราง 1 ชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ทำการศึกษาและจำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย

ชื่อที่อ่านฯ และสถานที่ตั้ง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	เจ้าหน้าที่ รัฐ	กรรมการ ที่อ่านฯ	ประชาชน ผู้ให้บริการ	
1. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมโนเฝ้า ตำบล นครหลวง อำเภอนครหลวง	4	5	10	19
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านโคกสังข์ ตำบล โคกม่วง อำเภอภาชี	4	5	10	19
3. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเหนือ ตำบล บ้านร่วม อำเภอกำแพง	4	5	10	19
4. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านร่วมจิตมิตร สัมพันธ์ ตำบลลาดบัวหลวง อำเภอ ลาดบัวหลวง	4	5	10	19
5. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านลำพะเนียง ตำบลลำพะเนียง อำเภอบ้านแพรก	4	5	10	19
6. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบางหลวง ตำบล บางหลวง อำเภอบางบาล	4	5	10	19
7. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบางนา ตำบล บางนา อำเภอมหาราช	4	5	10	19
8. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านกระแซง ตำบล กระแซง อำเภอบางไทร	4	5	10	19
รวม	32	40	80	152

วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ แยกเป็น 3 วิธีคือ

1. การศึกษาจากเอกสาร ได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารสิ่งพิมพ์ ซึ่งได้แก่สถิติที่เกี่ยวกับหมู่บ้าน และข้อมูลที่เกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 8 แห่งที่ปรากฏในรายงาน โครงการ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เอกสารข้อมูลในแต่ละหมู่บ้าน จากแบบ กชช 2 ค. ของกรมการพัฒนาชุมชน เอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บันทึกการประชุม ทะเบียนสถิติต่าง ๆ ของหมู่บ้านและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

2. การสังเกตและเยี่ยมเยียนหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาในหมู่บ้านและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในหมู่บ้านแห่งละ 3 วัน เพื่อศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ด้วยวิธีการพูดคุย ชักถาม และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนสังเกตการทำงานของคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การมาใช้บริการและการมีส่วนร่วมของประชาชน และการทำหน้าที่ของกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน

3. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ นอกเหนือจากการพูดคุยชักถามประชาชนโดยทั่วไป โดยชักถามบุคคล 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

3.1 เจ้าหน้าที่รัฐในระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย พัฒนาการ เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล และครูผู้ทำหน้าที่เลขา คปต. จำนวน 82 คน

3.2 กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 40 คน

3.3 ประชาชนผู้มาใช้บริการ จำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชุดดังนี้

1. แบบสังเกต

เป็นแบบที่ผู้วิจัยใช้บันทึกข้อมูลต่าง ๆ จากการไปเยี่ยมชมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน สถานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดหนังสือ การดูแลรักษาหนังสือ การมาใช้บริการของประชาชน ความร่วมมือจากประชาชน และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 ชุดดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐในระดับท้องถิ่น เป็นแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่น ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การให้บริการ การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดสถานที่ของที่อ่านฯ การให้แนวคิดในการพัฒนา การจัดส่งหนังสือพิมพ์ไปยังที่อ่านฯ การจัดหาวัสดุการอ่าน ปัญหาในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ประชาชนมาใช้บริการ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

2.2 แบบสัมภาษณ์กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คือ การมีส่วนร่วมและการให้ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาสถานที่ของที่อ่านฯ การให้ความคิดเห็นในด้านการพัฒนาระบบการจัดส่งหนังสือพิมพ์ การจัดหนังสือภายในที่อ่านฯ การจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติมในที่อ่านฯ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

2.3 แบบสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไป เป็นแบบสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาใช้บริการเกี่ยวกับการมาใช้บริการ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนการดำเนินงานที่อ่าน

หนังสือประจำหมู่บ้าน ความคิดเห็นในด้านการจัดอาคารสถานที่ของที่อ่านฯ การจัดหนังสือ การจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติมในที่อ่านฯ การเก็บและดูแลหนังสือ การจัดหาหนังสือพิมพ์มาให้บริการในที่อ่านฯ ให้เป็นปัจจุบัน ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมกันไปสังเกตการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบางแห่งในท้องที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ออกเป็น 4 ด้านคือ การจัดและดูแลด้านอาคารสถานที่ การบริการด้านวัสดุ การอ่าน การจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ และการจัดวัสดุอุปกรณ์ในที่อ่านในแต่ละด้านได้แยกออกเป็นประเด็นคำถามย่อย ๆ
3. เขียนกระทงคำถาม ตามประเด็นที่กำหนดในข้อ 2 เพื่อใช้เป็นแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาและสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปปรึกษากรรการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขการใช้ถ้อยคำภาษาและความสมเหตุสมผลของเนื้อหา
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจดูความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความครอบคลุมเนื้อหา รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ
6. นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เดินทางไปในพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับความร่วมมือจากครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ เป็นผู้ช่วยเก็บข้อมูล ได้ใช้เวลาเก็บข้อมูลหมู่บ้านละ 3 วัน รวม 24 วัน เพื่อทำการบันทึกและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้ครบแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกโดยการสังเกต ได้แก่ สภาพทั่วไปของที่อ่านฯ วัสดุการอ่าน คณะกรรมการและการดูแลรักษา ผู้มาใช้บริการ และข้อมูลอื่น ๆ ได้ทำการวิเคราะห์ โดยการจัดเรียบเรียงเนื้อหาให้เป็นหมวดหมู่ แล้วคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยนำเสนอในรูปตาราง ตามลักษณะของข้อมูลในแต่ละคำถาม

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ โดยนำเสนอในรูปตาราง ตามลักษณะของข้อมูลในแต่ละประเด็นคำถาม

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 4 ด้าน ได้ทำการวิเคราะห์ โดยการจัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้เข้าใจถึงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน โดยนำเสนอในรูปตารางและทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ และการจัดอันดับความสำคัญของคำถามในแต่ละประเด็นคำถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ห้อตราส่วนร้อยละ

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

(ชุดวิ วงศ์รัตน์. 2530 : 54)

2. หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum fx$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนนในช่วงเดียวกัน

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

(ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. 2530 : 33)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 9 ตอน ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
2. สภาพทั่วไปของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
3. ความคิดเห็นในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านอาคารสถานที่
4. ความคิดเห็นในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านบริการวัสดุ

การอ่าน

5. ลักษณะการไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชน
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นด้านวัสดุการอ่านสำหรับที่อ่านหนังสือประจำ

หมู่บ้าน

7. ความคิดเห็นในด้านการจูงใจให้ประชาชนไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ

หมู่บ้าน

8. สภาพการจูงใจให้ประชาชนอยากอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น
9. ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในด้านวัสดุอุปกรณ์

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ในการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

- (1) เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่น (2) กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และ (3) ประชาชนผู้ใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 152 คน ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	152	100.00
1. <u>ตำแหน่ง</u>		
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	32	21.05
- เกษตรตำบล	8	5.26
- สาธารณสุขตำบล	8	5.26
- พัฒนาการ	8	5.26
- ครูเลขา คปต.	8	5.26
กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	40	26.32
ประชาชนผู้ให้บริการ	80	52.63
2. <u>เพศ</u>		
ชาย	86	56.58
หญิง	66	43.42
3. <u>อายุ</u>		
ต่ำกว่า 20 ปี	23	15.13
21 - 30 ปี	29	19.08
31 - 40 ปี	19	12.50
41 - 50 ปี	35	23.03
50 ปีขึ้นไป	46	30.26

ตาราง 2 (ต่อ)

	ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4. สถานภาพการสมรส			
โสด		91	59.87
สมรส		57	37.50
หม้าย		4	2.63
5. <u>พื้นฐานการศึกษา</u>			
กำลังเรียนอยู่ (ชั้น ป.6)		5	3.29
ป.4		53	34.86
ป.6 หรือ ป.7 หรือมัธยมศึกษาตอนต้น		32	21.09
มัธยมศึกษาตอนปลาย		24	15.78
อนุปริญญา (ปวส., ปวท., ป.กศ.สูง)		15	9.86
ปริญญาตรี		20	13.25
สูงกว่าปริญญาตรี		3	1.97
6. อาชีพหลัก			
ทำนา		60	39.87
รับราชการ		52	34.41
ทำสวน-ทำไร่		20	12.45
รับจ้าง		10	6.67
ค้าขาย		7	4.63
เลี้ยงสัตว์		3	1.97

จากตาราง 2 ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างใน 8 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่ให้การสัมภาษณ์ รวมทั้งสิ้น 152 คน เป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่น 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 เป็นกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 เป็นประชาชนผู้ใช้บริการ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นเพศชาย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 56.58 และเป็นเพศหญิง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 43.42 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ช่วงอายุของผู้ให้การสัมภาษณ์มีตั้งแต่ต่ำกว่า 20 ปี จนถึงอายุ 75 ปี ช่วงที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ช่วงอายุ 51 ปี ถึง 75 ปี มี 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.26 รองลงมาได้แก่อายุระหว่าง 41 - 50 ปี มี 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.03 อายุระหว่าง 21 - 30 ปี มี 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.08 อายุต่ำกว่า 20 ปี มี 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.13 และสุดท้ายคืออายุระหว่าง 31 - 40 ปี มี 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 59.87 ยังเป็นโสด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 แต่งงานแล้ว และที่เป็นหม้ายมี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.63 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ด้านพื้นฐานการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซึ่งมีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 34.86 จบ ป.4 รองลงมาจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 จบ ป.6 หรือ ป.7 หรือมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนที่น้อยที่สุดคือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.97 คือผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพหลัก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือ การทำนา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 39.47 รองลงมาคือรับราชการ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 34.41 ทำสวน ทำไร่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.45 รับจ้าง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ค้าขาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.63 และสุดท้ายคือเลี้ยงสัตว์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.97 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตอนที่ 2 : สภาพทั่วไปและลักษณะการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพทั่วไปและการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 8 แห่ง ใน 8 อำเภอ โดยศึกษาจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดีที่สุดในของแต่ละอำเภอ ๆ ละ 1 แห่ง

การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ

- 2.1 อาคารสถานที่ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
- 2.2 วัสดุการอ่านและบริการที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
- 2.3 การดูแลรักษาวัสดุ-อุปกรณ์ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
- 2.4 การมาใช้บริการที่อ่านหนังสือของประชาชน

2.1 อาคารสถานที่ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตาราง 3 ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ข้อมูลด้านอาคารสถานที่	จำนวนที่อ่านฯ (แห่ง)	ร้อยละ
<u>จำนวนที่อ่านฯ ทั้งหมด</u>	8	100.00
1. <u>ลักษณะและสภาพของอาคาร</u>		
ศาลาทรงไทยหลังคามุงจาก	3	37.50
เป็นอาคารที่ก่อสร้างด้วยวัสดุที่แข็งแรง	3	37.50
ศาลาทรงไทยหลังคาสังกะสี	1	12.50
ศาลาทรงเพิงหมาแหวนตัวอาคารมิดชิด	1	12.50

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลด้านอาคารสถานที่	จำนวนที่อ่านฯ (แห่ง)	ร้อยละ
2. <u>ทำเลที่ตั้ง</u>		
ตั้งอยู่ริมถนนทางเข้าหมู่บ้าน	3	37.50
ตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน	3	87.50
ตั้งอยู่ในบริเวณวัด	1	12.50
ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียน	1	12.50
3. <u>ประวัติการจัดตั้ง</u>		
ผู้นำหมู่บ้านและประชาชนช่วยกันบริจาค	5	62.50
ปรับปรุงจากศาลาที่นักภาสในหมู่บ้าน	1	12.50
ใช้ศาลาวัดจัดเป็นสถานที่อ่านฯ	1	12.50
ได้งบประมาณจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	1	12.50
4. <u>งบประมาณในการก่อสร้าง</u>		
3,000 - 5,000 บาท	4	50.00
5,001 - 10,000 บาท	1	12.50
10,001 - 20,000 บาท	1	12.50
20,001 - 30,000 บาท	1	12.50
30,001 บาทขึ้นไป	1	12.50
5. <u>วัสดุครุภัณฑ์ที่มีในที่อ่านฯ</u>		
ตู้ใส่หนังสือ	8	100.00
ป้ายประกาศ	8	100.00
มีไฟฟ้าบริการเวลากลางคืน	8	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลด้านอาคารสถานที่	จำนวนที่อ่านฯ (แห่ง)	ร้อยละ
ที่วางหนังสือพิมพ์พร้อมไม้ค้ำ	8	100.00
มีชั้นวางหนังสือ	7	87.50
โต๊ะมาหินสำหรับนั่งอ่าน	6	75.00
ถังรองรับขยะในที่อ่านฯ	5	62.50
มีเครื่องทำน้ำเย็นและพัดลม	4	50.00
6. การตกแต่งบริเวณที่อ่านฯ		
- มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับรอบ ๆ ที่อ่านฯ	8	100.00
- มีการนำวัสดุเหลือใช้มาตกแต่งที่อ่านฯ	6	75.00
- จัดตกแต่งด้วยไม้ไผ่สานเป็นฝาผนัง	5	62.50
- มีการประดับด้วยภาพดอกไม้และทิวทัศน์	5	62.50
- มีการจัดกระถางต้นไม้และไม้เลื้อยภายในที่อ่านฯ	4	50.00
- มีการจัดสิ่งประดับพวกโมบายแขวนไว้ภายในที่อ่านฯ	3	37.50
- พื้นที่อ่านฯ เทปูนหรือหินคลุก	2	25.00
7. การจัดที่นั่งสำหรับอ่าน		
จัดที่นั่งอ่านได้ 20 คนขึ้นไป	4	50.00
จัดที่นั่งอ่านได้ 15 - 20 คน	2	25.00
จัดที่นั่งอ่านได้ 10 - 15 คน	2	25.00

จากตาราง 3 เกี่ยวกับสภาพและลักษณะของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 8 แห่ง ที่ทำการศึกษา สรุปได้ดังนี้

เกี่ยวกับลักษณะตัวอาคาร พบว่า 4 แห่ง เป็นศาลาทรงไทย มุงด้วยสังกะสี 1 แห่ง มุงด้วยจาก 3 แห่ง และอีก 3 แห่ง เป็นตัวอาคารที่ก่อสร้างด้วยวัสดุมั่นคงแข็งแรง และอีก 1 แห่งเป็นศาลาทรงเพิงหมาแหงน ลักษณะตัวอาคารมิดชิด

ด้านทำเลและที่ตั้งของที่อ่านฯ พบว่า 3 แห่ง ตั้งอยู่ริมถนนทางเข้าหมู่บ้าน ตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน 3 แห่ง ตั้งอยู่ในบริเวณวัด 1 แห่ง และอีก 1 แห่ง ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียน

เกี่ยวกับประวัติการจัดสร้าง พบว่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 5 แห่ง สร้างโดยผู้นำหมู่บ้านและประชาชนส่วนใหญ่ช่วยกันบริจาค ที่เหลืออีก 3 แห่ง สร้างโดยปรับปรุงศาลาที่พักในหมู่บ้าน 1 แห่ง ใช้ศาลาวัดจัดเป็นสถานที่อ่านฯ 1 แห่ง และได้งบประมาณการจัดสร้างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีก 1 แห่ง

งบประมาณที่ใช้มีตั้งแต่ 3,000 - 30,000 บาท ส่วนใหญ่ 4 แห่ง ราคาค่าก่อสร้างระหว่าง 3,000 - 5,000 บาท 5,001 - 10,000 บาท มี 1 แห่ง 10,001 - 20,000 บาท มี 1 แห่ง 20,001 - 30,000 บาท มี 1 แห่ง และ 30,000 บาทขึ้นไป มีเพียง 1 แห่ง

วัสดุครุภัณฑ์ที่มีในที่อ่านฯ พบว่า ที่อ่านฯ ทั้ง 8 แห่ง มีตู้ใส่หนังสือ ป้ายประกาศ มีไฟฟ้าบริการเวลากลางคืน ที่วางหนังสือพิมพ์พร้อมไม้ค้ำมีที่อ่านฯ 7 แห่ง มีชั้นวางหนังสือ ที่อ่านฯ 6 แห่ง มีโต๊ะม้าหินสำหรับนั่งอ่าน ที่อ่านฯ 5 แห่ง มีถังรองรับขยะในที่อ่านฯ และมี 4 แห่งที่มีเครื่องทำน้ำเย็นและพัดลม

การจัดตกแต่งบริเวณที่อ่านฯ พบว่า ทั้ง 8 แห่ง มีการจัดปลูกไม้ดอกไม้ประดับรอบ ๆ ที่อ่านฯ ที่อ่านฯ 6 แห่งมีการนำเศษวัสดุเหลือใช้มาตกแต่งที่อ่านฯ 5 แห่ง มีการจัดตกแต่งด้วยไม้ไผ่สานเป็นฝาผนังและมีการประดับด้วยภาพดอกไม้และทิวทัศน์ ที่อ่านฯ 4 แห่งมีการจัดกระถางต้นไม้และไม้เลื้อยภายในที่อ่านฯ ที่อ่านฯ 3 แห่งมีการจัดสิ่งประดับพวกโมบายแขวนไว้ภายในที่อ่านฯ ที่อ่านฯ 2 แห่งมีการเทพื้นที่พื้นและหินคลุก

ด้านการจัดที่นั่งสำหรับอ่านนั้น มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 4 แห่ง จัดที่นั่งอ่านฯ เกินกว่า 20 คนขึ้นไป และมีที่อ่านฯ 2 แห่ง ที่จัดที่นั่งอ่านฯ ได้ 15 - 20 คน และอีก 2 แห่ง จัดที่นั่งอ่านได้ 10 - 15 คน

2.2 วัสดุการอ่านและบริการที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตาราง 4 ข้อมูลด้านวัสดุการอ่านและบริการที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ข้อมูลด้านวัสดุการอ่านและบริการ	จำนวนที่อ่านฯ (แห่ง)	ร้อยละ
<u>จำนวนที่อ่านฯ ทั้งหมด</u>	8	100.00
1. <u>หนังสือพิมพ์รายวัน</u>		
- มีหนังสือพิมพ์รายวัน ๗ ละ 2 ฉบับ	6	75.00
- มีหนังสือพิมพ์รายวัน 1 ฉบับและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 1 ฉบับ	1	12.50
- มีหนังสือพิมพ์รายวันมากกว่าวันละ 2 ฉบับ	1	12.50
2. <u>หนังสือเล่มและวารสารอื่น ๆ</u>		
ด้านการเกษตร	8	100.00
ด้านสาธารณสุข	8	100.00
ด้านการบันเทิง	8	100.00
หนังสือเรียน/นวนิยาย	5	62.50
หนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติ	4	50.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลด้านวัสดุการอ่านและบริการ	จำนวนที่อ่านฯ(แห่ง)	ร้อยละ
3. <u>ป้ายประกาศและแผนที่</u>		
มีป้ายประกาศทั่วไป 1 แผ่น	8	100.00
มีป้ายชื่อกรรมการที่อ่านฯ และแผนที่หมู่บ้าน	8	100.00
มีป้ายคำขวัญเชิญชวนผู้อ่านหนังสือ	8	100.00
มีป้ายชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	8	100.00
4. <u>การเก็บหนังสือพิมพ์เก่า</u>		
มีการขายหนังสือพิมพ์เก่าแล้วนำมาปรับปรุงที่อ่านฯ	8	100.00
มีการเก็บหนังสือพิมพ์เก่าแยกไว้เป็นตู้เฉพาะ	8	100.00
5. <u>การจัดบริการหนังสือและวารสาร</u>		
มีการจัดรับบริจาคหนังสือจากชาวบ้าน	8	100.00
มีการจัดหมวดหมู่หนังสือเป็นเรื่อง ๆ	8	100.00
มีการจัดซ่อมแซมหนังสือชำรุด	7	87.50
มีการจัดแยกหนังสือกับวารสารไว้ไม่ปะปนกัน	5	62.50

จากตาราง 4 เกี่ยวกับวัสดุการอ่านและบริการในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 8 แห่ง ที่ทำการศึกษา สรุปได้ดังนี้

เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า มีหนังสือพิมพ์รายวันอยู่ในที่อ่านฯ วันละ 2 ฉบับ จำนวน 6 แห่ง มีหนังสือพิมพ์รายวัน 1 ฉบับและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 1 ฉบับ จำนวน 1 แห่ง และมีหนังสือพิมพ์รายวันมากกว่าวันละ 2 ฉบับ จำนวน 1 แห่ง

ด้านหนังสือเล่มและวารสาร พบว่า ภายในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 8 แห่ง มีหนังสือด้านการเกษตร ด้านสาธารณสุขและการบันเทิง 5 แห่ง มีหนังสือเรียนและนวนิยาย 4 แห่ง มีหนังสือและนิตยสารด้านธรรมะ

ด้านป้ายประกาศและแผนที่ พบว่า ที่อ่านฯ ที่ศึกษาทั้ง 8 แห่ง มีป้ายประกาศทั่วไป 1 แผ่น มีป้ายชื่อกรรมการที่อ่านฯ และป้ายชื่อที่อ่านฯ มีป้ายคำขวัญเชิญชวนผู้มาอ่านหนังสือ มีแผนที่ภายในหมู่บ้าน

ด้านการจัดเก็บหนังสือพิมพ์เก่า พบว่า ที่อ่านทั้ง 8 แห่ง มีการเก็บหนังสือพิมพ์เก่าโดยเย็บเป็นเล่มทุกเดือน เมื่อครบ 1 ปี จึงนำไปขายแล้วนำมาปรับปรุงที่อ่านฯ และมีการเก็บหนังสือพิมพ์เก่าแยกไว้เป็นตู้เฉพาะ

ด้านการจัดบริการหนังสือและวารสาร พบว่า ที่อ่านทั้ง 8 แห่ง ที่ทำการศึกษา มีการจัดรับบริจาคหนังสือจากชาวบ้าน และภายในที่อ่านฯ มีการจัดเก็บหนังสือไว้เป็นหมวดหมู่เป็นเรื่อง ๆ เพื่อความสะดวกในการหยิบอ่าน และเป็นระเบียบเรียบร้อย มีที่อ่านฯ 7 แห่ง ที่มีการจัดซ่อมแซมหนังสือที่ชำรุด และมีที่อ่านฯ 5 แห่ง ที่มีการจัดแยกหนังสือและวารสารไว้คนละตู้ไม่ให้ปะปนกัน

2.3 คณะกรรมการและการดูแลรักษาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตาราง 5 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการและการดูแลรักษาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการและการดูแลรักษา	จำนวนที่อ่านฯ (แห่ง)	ร้อยละ
<u>จำนวนที่อ่านฯ ทั้งหมด</u>	8	100.00
1. <u>การได้มาซึ่งกรรมการที่อ่านฯ</u>		
<u>ผู้นำหมู่บ้านคัดเลือก</u>	4	50.00
<u>โดยความสมัครใจของประชาชน</u>	2	25.00
<u>จากตัวแทนกลุ่มอายุ</u>	2	25.00
2. <u>การแบ่งหน้าที่ของกรรมการ</u>		
<u>มีการแบ่งหน้าที่กันตามความถนัด</u>	5	62.50
<u>มอบหน้าที่รับผิดชอบคนละ 1 อย่าง</u>	2	25.00
<u>จัดแบ่งเวลาในการรับผิดชอบดูแลเป็นช่วง ๆ</u>	1	12.50
3. <u>ผู้ดูแลรักษาความสะอาด</u>		
<u>ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันดูแล</u>	4	50.00
<u>กรรมการที่อ่านฯ ช่วยกันดูแล</u>	3	37.50
<u>เจ้าของสถานที่ที่อ่านฯ ตั้งอยู่ช่วยดูแล</u>	1	12.50
4. <u>การประชุมคณะกรรมการ</u>		
<u>มีการประชุมคณะกรรมการทุก 3 เดือน</u>	3	37.50
<u>มีการประชุมคณะกรรมการทุก 6 เดือน</u>	2	25.00
<u>การประชุมแล้วแต่ความสะดวกและพร้อมกัน</u>	3	37.50

จากตาราง 5 เกี่ยวกับคณะกรรมการและการดูแลรักษา ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 8 แห่ง ที่ทำการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ด้านการแต่งตั้งกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่า 4 แห่ง มีการแต่งตั้งกรรมการที่อ่านฯ โดยผู้นำหมู่บ้านคัดเลือก 2 แห่งแต่งตั้งโดยความสมัครใจของประชาชน และ 2 แห่ง คัดเลือกจากตัวแทนกลุ่มอายุ

ด้านการแบ่งหน้าที่ของกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่า 5 แห่ง มีการแบ่งหน้าที่กันตามความถนัด 2 แห่ง มอบหน้าที่รับผิดชอบคนละ 1 อย่าง และ 1 แห่ง จัดแบ่งเวลาในการรับผิดชอบดูแลเป็นช่วง ๆ

เกี่ยวกับผู้ดูแลรักษาความสะอาด พบว่า 4 แห่ง ให้ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันดูแล 3 แห่ง เป็นหน้าที่ของกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านช่วยกันดูแล และ 1 แห่ง ได้ขอให้เจ้าของสถานที่ที่อ่านฯ ตั้งอยู่ช่วยดูแล

ด้านการประชุมคณะกรรมการ พบว่า 3 แห่ง มีการประชุมกรรมการทุก 3 เดือน 2 แห่ง มีการประชุมทุก 6 เดือน และ 3 แห่ง มีการประชุมแล้วแต่ความสะดวกและพร้อมกัน

2.4 การมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตาราง 6 การมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	จำนวนที่อ่านฯ(แห่ง)	การจัดอันดับ
<u>จำนวนที่อ่านฯ ทั้งหมด</u>	8	-
1. <u>จำนวนผู้มาใช้บริการ (เฉลี่ยต่อวัน)</u>		
30 คนขึ้นไป	6	มาก
21 - 30 คน	1	ปานกลาง
10 - 20 คน	1	น้อย
2. <u>ประเภทของผู้มาใช้บริการ</u>		
- ประชาชนในหมู่บ้านและจากหมู่บ้าน		
ใกล้เคียงและนักเรียนและข้าราชการ	7	มาก
- พระสงฆ์	1	น้อย
3. <u>เวลาที่ผู้ใช้บริการ</u>		
กลางวัน (18.00 - 21.00 น.)	5	มาก
เย็น (15.00 - 18.00 น.)	2	ปานกลาง
เช้า-กลางวัน (7.00 - 15.00 น.)	1	น้อย
4. <u>หนังสือที่ประชาชนสนใจอ่านมากเรียงตามลำดับ</u>		
<u>ดังนี้</u>		
หนังสือพิมพ์รายวัน	-	มาก
หนังสือบันเทิงและนิยายสาร	-	ปานกลาง
หนังสือเกี่ยวกับอาชีพการเกษตร	-	น้อย

จากตาราง 6 เกี่ยวกับการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 8 แห่ง ที่ทำการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ด้านจำนวนผู้มาใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน พบว่า มีผู้มาใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน 30 คน ขึ้นไปมากที่สุดมี 6 แห่ง รองลงมาคือมีผู้มาใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน 21 - 30 คน และมีผู้มาใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน 10- 20 คน มีจำนวนเท่ากันคืออย่างละ 1 แห่ง

ด้านประเภทของผู้มาใช้บริการ พบว่า ผู้มาใช้บริการเป็นประชาชนในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง นักเรียน และข้าราชการมากที่สุด มี 7 แห่ง มีเพียงแห่งเดียวที่มี พระสงฆ์มาใช้บริการ

ด้านเวลาที่ผู้มาใช้บริการ พบว่า 5 แห่งผู้มาใช้บริการเวลากลางคืนในเวลา 18.00 - 21.00 น. มากที่สุด รองลงมาคือในช่วงเวลาเย็นคือ 15.00 - 18.00 น. และช่วงเวลา 7.00 - 15.00 น. มีผู้มาใช้บริการน้อยที่สุด

ด้านหนังสือที่ผู้ให้บริการสนใจอ่านสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้คือ หนังสือนิมฟ์ รายวัน หนังสือบันเทิง เช่น นิตยสารบันเทิง และหนังสือเกี่ยวกับอาชีพการเกษตร

ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านอาคารสถานที่

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ เป็นข้อมูลจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่ ที่ตั้งของที่อ่านฯ ขนาดของอาคาร รูปทรงของอาคาร ตลอดจนการรักษาความสะอาดและการตกแต่งบริเวณ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด ทั้งหมด ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี ข้อมูลจากการสอบถามได้นำเสนอในตาราง 7 ดังต่อไปนี้

ตาราง 7 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ด้านอาคารสถานที่

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานที่ตั้งที่เหมาะสม								
- การเดินทางมาใช้								
บริการสะดวก	19	59.37	24	60.00	34	42.50	77	50.65
- อยู่กลางหมู่บ้านหรือ								
ในชุมชน	4	12.50	5	12.50	18	16.25	22	14.47
- ปราศจากกลิ่นรบกวน								
และสะอาดร่มรื่น	5	15.63	3	7.50	14	17.50	22	14.47
- อยู่ใกล้บ้านผู้ดูแลรักษา								
ความสะอาด	4	12.50	8	20.00	6	7.50	22	14.47
- ควรเป็นอาคารเอกเทศ	-	-	-	-	13	16.25	13	8.55
2. ขนาดที่เหมาะสม								
4 X 6 เมตร	15	46.87	32	80.00	67	83.75	114	75.00
4 x 8 เมตร	14	43.76	-	-	5	6.25	19	12.50
5 x 8 เมตร	3	9.37	8	20.00	-	-	11	7.24
5 x 9 เมตร	-	-	-	-	8	10.00	8	5.26

ตาราง 7 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ	กรรมการ	ประชาชน	รวม
ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่	(N = 32)	(N = 40)	(N = 80)	(N = 152)
ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ

3. รูปทรงของอาคาร

- ศาลาทรงไทยหลังคา

มุงจาก	18	56.25	23	57.50	59	73.75	100	65.75
--------	----	-------	----	-------	----	-------	-----	-------

- อาคารทรงอะไรก็ได้

แต่ต้องโปร่งอากาศ

ถ่ายเทสะดวก ใช้วัสดุ

ก่อสร้างแข็งแรงราคา

ถูก กันแดด-ฝนได้ดี	7	21.87	5	12.50	18	22.50	30	19.74
--------------------	---	-------	---	-------	----	-------	----	-------

- ศาลาทรงหน้าจั่ว ใช้

วัสดุก่อสร้างแข็งแรง

อากาศถ่ายเทได้ดี

ไม่ทึบจนเกินไป	5	15.63	10	25.00	-	-	15	9.86
----------------	---	-------	----	-------	---	---	----	------

- ศาลาทรงไทย ผนัง

คอนกรีตบล็อก หลังคา

มุงกระเบื้อง มีหน้าต่าง

รอบด้าน	-	-	2	5.00	3	3.75	5	3.29
---------	---	---	---	------	---	------	---	------

- อาคารทรงเพิงหมา

แหงน หลังคามุง

กระเบื้อง ผนังก่ออิฐ

มีหน้าต่างรอบด้าน	2	6.25	-	-	-	-	2	1.31
-------------------	---	------	---	---	---	---	---	------

ตาราง 7 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ (N = 32)	กรรมการ (N = 40)	ประชาชน (N = 80)	รวม (N = 152)
ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ

4. การรักษาความสะอาดและ

การตกแต่งบริเวณ

- ควรเป็นหน้าที่ร่วมกัน

ระหว่างกรรมการที่อ่านฯ

กับประชาชน

20	62.50	25	62.50	39	48.75	84	55.26
----	-------	----	-------	----	-------	----	-------

- ควรเป็นหน้าที่ของ

ประชาชนในหมู่บ้าน

ผู้ให้บริการ

10	31.26	7	17.50	22	27.50	39	25.65
----	-------	---	-------	----	-------	----	-------

- ควรให้เจ้าของสถานที่

ดูแลรักษาความสะอาด

และตกแต่งบริเวณ

1	3.12	4	10.00	11	13.75	16	10.54
---	------	---	-------	----	-------	----	-------

- ควรเป็นหน้าที่ของ

กรรมการที่อ่านฯ

1	3.12	4	10.00	5	6.25	10	6.56
---	------	---	-------	---	------	----	------

- ควรแต่งตั้งผู้ดูแลรักษา

ความสะอาดโดยตรง

-	-	-	-	3	3.75	3	1.97
---	---	---	---	---	------	---	------

5. ขนาดของที่อ่านฯ และ

สถานที่ตั้งในปัจจุบัน

- เหมาะสมแล้ว

25	78.13	40	100.00	77	96.25	142	98.43
----	-------	----	--------	----	-------	-----	-------

- ยังไม่เหมาะสม

7	21.87	-	-	3	3.75	10	6.57
---	-------	---	---	---	------	----	------

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่ในตาราง 7 เมื่อ
ถือตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้ง 3 กลุ่มเป็นหลัก อธิบายได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ส่วนใหญ่ร้อยละ 50.65 เห็นว่า ที่อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้านควรตั้งอยู่ในที่ที่เดินทางไปใช้บริการสะดวก ส่วนความคิดเห็น
อื่น ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้คือ ควรตั้งอยู่กลางหมู่บ้านหรือในชุมชน ควรสะอาด
ร่มรื่นและปราศจากกลิ่นรบกวน ควรอยู่ใกล้ผู้ดูแลรักษา และการเป็นอาคารเอกเทศ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับขนาดของอาคาร ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 เห็นว่าควร
มีขนาด 4 x 6 เมตร ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้คือ ขนาด
4 x 8 เมตร ร้อยละ 12.50 5 x 8 เมตร ร้อยละ 7.24 และ 5 x 8 เมตร
ร้อยละ 5.26 น้อยที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปทรงของอาคาร ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.75 เห็นว่า
ควรเป็นศาลาทรงไทยหลังคามุงจาก ส่วนความคิดเห็นอื่น รองลงมาดังนี้คือ อาคารทรง
อะไรก็ได้แต่ต้องโปร่งอากาศถ่ายเทสะดวก ใช้วัสดุก่อสร้างแข็งแรงราคาถูก กันแดด
และฝนได้ดี ร้อยละ 19.74 ศาลาทรงหน้าจั่ว ใช้วัสดุก่อสร้างแข็งแรง อากาศ
ถ่ายเทได้ดี ไม่ทึบจนเกินไป ศาลาทรงไทย ผนังคอนกรีตบล็อกหลังคามุงกระเบื้อง
มีหน้าต่างรอบด้าน และอาคารทรงเพิงหมาแหงนหลังคามุงกระเบื้อง ผนังก่ออิฐรอบมี
หน้าต่างรอบด้าน

ด้านการรักษาความสะอาดและการตกแต่งบริเวณ ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26
เห็นว่าควรเป็นหน้าที่ร่วมกันระหว่างกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านกับประชาชน
ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ รองลงมาเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้คือ ควรเป็นหน้าที่ของ
ประชาชนในหมู่บ้านและผู้ให้บริการ ควรให้เจ้าของสถานที่ช่วยเหลือรักษาความสะอาด
และตกแต่งบริเวณที่อ่านฯ ควรเป็นหน้าที่ของกรรมการที่อ่านฯ และควรแต่งตั้งผู้ดูแล
รักษาความสะอาดโดยตรง

ความคิดเห็นด้านขนาดของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่าง
ร้อยละ 93.43 เห็นว่าเหมาะสมอยู่แล้ว

ตอนที่ 4 : ความคิดเห็นในการดำเนินการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านวัสดุการอ่าน

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการจัดส่งหนังสือพิมพ์มายังที่อ่านฯ หนังสือเล่มและวารสารในที่อ่านฯ การจัดหนังสือมาเพิ่มเติมในที่อ่านฯ จำนวนหนังสือพิมพ์รายวัน และหนังสือที่ต้องการให้มีในที่อ่านฯ ลักษณะคำถามเป็นลักษณะปลายเปิด ผู้ตอบสามารถให้ความคิดเห็นได้โดยเสรี โดยมีคำตอบทำให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอในรูปความถี่ และแปลงให้เป็นค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 8 ต่อไปนี้

ตาราง 8 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านวัสดุการอ่าน

	เจ้าหน้าที่รัฐ	กรรมการ	ประชาชน	รวม
ความคิดเห็นด้านบริการวัสดุการอ่าน	(N = 32)	(N = 40)	(N = 80)	(N = 152)
	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ

1. ระบบการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวันมายังที่อ่านฯในปัจจุบัน

- เหมาะสมแล้ว	23	71.87	29	72.50	61	76.25	113	74.34
- ยังไม่เหมาะสม	9	28.13	11	27.50	19	23.75	39	25.66

ตาราง 8 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ	กรรมการ	ประชาชน	รวม
	(N = 32)	(N = 40)	(N = 80)	(N = 152)
ความคิดเห็นด้านบริการวัสดุ การอ่าน	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ

2. วิธีการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวันมาอยู่ที่อ่านฯ ควรจัดส่งอย่างไร

- เอเจนต์หนังสือพิมพ์ใน
อำเภอจัดส่งมาให้ที่

อ่านฯ โดยตรง	19	59.38	21	52.50	33	41.25	73	48.02
--------------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------

- ฝากรถประจำทาง
มาให้

	11	34.37	12	30.00	23	28.75	56	36.84
--	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------

- ครูหรือนักเรียนใน
หมู่บ้านช่วยนำมาให้

	-	-	3	7.50	12	15.00	15	9.86
--	---	---	---	------	----	-------	----	------

- ประชาชนในหมู่บ้าน
ไปรับมาเอง

	-	-	1	2.50	10	12.50	11	7.43
--	---	---	---	------	----	-------	----	------

- กรรมการที่อ่านฯ ไป
รับมาเอง

	2	6.25	3	7.50	2	2.50	7	4.65
--	---	------	---	------	---	------	---	------

3. จำนวนหนังสือเล่มและวารสารที่มีอยู่ในที่อ่านฯ

- ยังไม่เพียงพอ

	30	93.75	35	87.50	66	82.50	131	86.18
--	----	-------	----	-------	----	-------	-----	-------

- เพียงพอแล้ว

	2	6.25	5	12.50	14	17.50	21	13.82
--	---	------	---	-------	----	-------	----	-------

ตาราง 8 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ	กรรมการ	ประชาชน	รวม
	(N = 32)	(N = 40)	(N = 80)	(N = 152)
ความคิดเห็นด้านบริการวัสดุ การอ่าน	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ

4. วิธีการจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติมในที่อ่านฯ ควรทำอย่างไร

- ประชาชนในหมู่บ้าน

ช่วยกันบริจาค

ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
16	50.00	25	62.50	47	58.75	88	57.90

- พนักงานของรัฐให้

ความสนับสนุน

ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
10	31.25	10	25.00	21	27.25	41	26.97

- ขอรับบริจาคจาก

ห้างร้านและหน่วย

งานต่าง ๆ

ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2	6.25	5	12.50	5	6.50	12	8.76

- จัดทอดผ้าป่าหนังสือ

ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4	12.50	-	-	6	7.50	10	6.37

5. จำนวนหนังสือพิมพ์รายวัน2 ฉบับ

- ไม่พอควรเพิ่มอีก

1 - 2 ฉบับ

ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
32	100.00	40	100.00	76	95.00	148	97.37

- เพียงพอแล้ว

ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
-	-	-	-	4	5.00	4	2.63

ตาราง 8 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
ความคิดเห็นด้านบริการวัสดุ การอ่าน	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
6. หนังสือที่ต้องการให้มีใน ที่อ่าน*								
- หนังสือพิมพ์รายวัน	32	100.00	40	100.00	80	100.00	152	100.00
- นิตยสารเกี่ยวกับอาชีพ	32	100.00	26	65.00	76	95.00	134	88.16
- นิตยสารบันเทิง	24	75.00	23	57.50	64	80.00	111	73.02
- หนังสือหรือนิตยสาร ด้านการอนามัย	14	43.75	37	92.50	56	70.00	107	70.39
- นิยายและละคร	11	34.37	14	35.00	45	56.25	70	46.05
- วารสารทางด้าน เศรษฐกิจ	27	84.37	25	62.50	15	18.75	67	44.08
- หนังสือเกี่ยวกับกฎหมาย ชาวบ้าน	18	56.25	13	32.50	31	38.75	59	38.81
- หนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติ	-	-	32	80.00	27	33.75	59	38.81
- หนังสือเรียน	5	15.62	16	40.00	10	12.50	31	20.39

* หมายถึงตอบได้หลายข้อ

จากตาราง 8 เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านวัสดุการอ่าน เมื่อถือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างรวมทั้ง 3 กลุ่มเป็นหลัก สามารถอธิบายได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวันมายังที่อ่านฯ ในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.34 เห็นว่าเหมาะสมแล้ว

สำหรับวิธีการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวันมายังที่อ่านฯ ควรจัดส่งอย่างไรนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 48.02 เห็นว่าควรให้เอเจนต์หนังสือพิมพ์ในอำเภอจัดส่งมาให้ที่อ่านฯ โดยตรง ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้คือ ฝากกรณประจำทางมาให้ครูหรือนักเรียนในหมู่บ้านช่วยนำมาให้ ประชาชนในหมู่บ้านไปรับมาเอง และกรรมการที่อ่านฯ ไปรับมาเอง

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหนังสือเล่มและวารสารที่มีอยู่ในที่อ่านฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.18 เห็นว่ายังไม่เพียงพอ และความคิดเห็นในด้านการหาวิธีจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติมในที่อ่านฯ นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 57.90 เห็นว่าควรให้ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันบริจาคหนังสือให้ที่อ่านฯ ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ขอให้หน่วยงานของรัฐให้ความสนับสนุน ขอรับบริจาคจากทางบริษัท ห้างร้าน ธนาคาร และหน่วยราชการต่าง ๆ นอกจากนั้นก็ ได้แก่ การจัดทอดผ้าป่าหนังสือ

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับ ที่ส่งมายังที่อ่านฯ นั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.37 เห็นว่ามีน้อยเกินไปควรเพิ่มอีก 1 - 2 ฉบับ

ความคิดเห็นในด้านหนังสือที่ต้องการให้มีในที่อ่านฯ นั้น เรียงตามลำดับดังนี้คือ ต้องการหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารเกี่ยวกับอาชีพ นิตยสารบันเทิง หนังสือหรือวารสารด้านอนามัย วารสารทางราชการ วารสารด้านเศรษฐกิจ หนังสือเกี่ยวกับกฎหมายชาวบ้าน หนังสือเกี่ยวกับธรรมะ และหนังสือเรียน

ตอนที่ 5 : ลักษณะการให้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชน

ลักษณะการให้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประเด็นคำถามดังนี้คือ (1) อ่านหนังสือพิมพ์รายวันบ่อยเพียงใด (2) อ่านหนังสืออะไรบ้าง (3) อ่านหนังสือจากแหล่งใดบ้าง และ (4) เวลาส่วนใหญ่ที่ไปใช้บริการ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิดทั้งหมด การนำเสนอข้อมูลได้เสนอค่าความถี่ ค่าร้อยละ ดังรายละเอียดในตาราง 9

ตาราง 9 ลักษณะการให้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ลักษณะการให้บริการ	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>อ่านหนังสือพิมพ์บ่อยเพียงใด</u>								
- อ่านทุกวัน	16	50.00	23	57.50	47	58.75	86	56.37
- อ่านบ้างแต่ไม่ทุกวัน	7	9.37	10	25.00	22	27.50	35	23.03
- อ่านเป็นบางเวลา	13	40.63	7	17.50	11	13.75	31	20.60
2. <u>อ่านหนังสืออะไรบ้าง</u>								
- หนังสือพิมพ์	32	100.00	40	100.00	80	100.00	152	100.00
- วารสารเกี่ยวกับอาชีพ	32	100.00	26	65.00	76	92.50	134	88.16
- วารสารบันเทิง	24	75.00	28	57.50	64	80.00	111	73.02
- นิยาย/ละคร	11	34.37	14	35.00	45	56.25	70	46.05
- หนังสือทั่วไป	10	31.25	20	50.00	37	46.25	67	44.07

ตาราง 9 (ต่อ)

ลักษณะการใช้บริการ	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
- หนังสือเกี่ยวกับธรรมะ	-	-	32	80.00	27	33.75	59	38.81
- กฎหมายชาวบ้าน	-	-	13	32.50	31	38.75	44	28.94
- หนังสือเรียน	-	-	-	-	10	12.50	10	6.58
3. <u>ส่วนใหญ่อ่านหนังสือจาก</u>								
<u>แหล่งใด</u>								
- ที่อ่านหนังสือประจำ								
หมู่บ้าน	13	40.62	21	52.50	64	80.00	98	64.47
- ร้านกาแฟในหมู่บ้าน	8	25.00	12	30.00	10	12.50	30	19.74
- บ้านตนเอง	11	34.38	4	10.00	-	-	15	9.87
- วัด	-	-	-	-	6	7.50	6	3.95
- โรงเรียนในหมู่บ้าน	-	-	3	7.50	-	-	3	1.97
4. <u>เวลาส่วนใหญ่ที่ไปใช้</u>								
<u>บริการที่อ่านฯ</u>								
- เวลาเย็น	9	28.12	12	30.00	43	53.75	64	42.10
- เวลากลางวัน	9	28.12	13	32.50	22	27.50	44	28.94
- เวลาเช้า	14	43.76	8	20.00	11	13.75	33	21.73
- เวลากลางวัน	-	-	7	17.50	4	5.00	11	7.23

▪ หมายถึงตอบได้หลายข้อ

ลักษณะการไปใช้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่างในตาราง 9 อธิบายได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 56.37 อ่านหนังสือทุกวัน ส่วนหนังสือที่ชอบอ่าน เรียงตามลำดับดังนี้คือ หนังสือพิมพ์รายวัน วารสารเกี่ยวกับอาชีพ วารสารบันเทิง นิยาย/ละคร หนังสือทั่วไป หนังสือเกี่ยวกับธรรมะ กฎหมายชาวบ้าน และหนังสือเรียน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 64.47 ไปอ่านหนังสือจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ส่วนแหล่งที่อ่านอื่น ๆ รองลงมาคือ ร้านกาแฟในหมู่บ้าน บ้านตนเอง วัด และโรงเรียน ในหมู่บ้าน

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.10 ไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในเวลาเย็น ส่วนเวลาอื่น ๆ รองลงมาคือ เวลากลางคืน เวลาเช้าและในเวลากลางวันเมื่อน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นด้านวัสดุการอ่านสำหรับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นสำหรับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้แก่ คำถามต่อไปนี้คือ (1) การมีหนังสือพิมพ์รายวัน ย้อนหลัง 3 วัน (2) มีป้ายประกาศและบอร์ด (3) มีหนังสือพิมพ์ผ่านนั่ง (4) จัดให้มี ไฟฟ้าไว้บริการในเวลากลางคืน (5) มีที่นั่งเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ การนำเสนอข้อมูล ได้เสนอในรูปของค่าความถี่ ร้อยละ และคำนวณค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นด้านวัสดุการอ่านสำหรับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นด้านวัสดุการอ่าน	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>การมีหนังสือพิมพ์รายวัน</u>								
<u>ย้อนหลัง 3 วัน อยู่ในที่อ่านฯ</u>								
มาก	19	59.37	21	52.50	56	70.00	96	63.55
ปานกลาง	10	31.25	16	40.00	19	23.75	45	29.11
น้อย	3	9.38	3	7.50	5	6.25	11	7.24
เฉลี่ย ($\bar{X}$)	1.70		1.32		1.59		1.63	
2. <u>การมีป้ายประกาศและบอร์ดในที่อ่านฯ</u>								
มาก	27	84.37	32	80.00	64	80.00	123	80.93
ปานกลาง	5	15.63	8	20.00	16	20.00	29	19.07
น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-
เฉลี่ย ($\bar{X}$)	1.80		1.85		1.84		1.80	

ตาราง 10 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นด้วยวัสดุการอ่าน	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3. <u>การมีหนังสือพิมพ์ผ่านติดไว้ในที่อ่านฯ</u>								
มาก	24	75.00	23	57.50	49	61.25	96	63.15
ปานกลาง	8	25.00	14	35.00	20	25.00	42	27.63
น้อย	-	-	3	7.50	11	13.75	14	9.22
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	1.86		1.57		1.75		1.63	
4. <u>การจัดให้มีไฟฟ้าไว้บริการในเวลากลางคืน</u>								
มาก	21	65.63	18	45.00	26	32.50	65	42.77
ปานกลาง	11	34.37	20	50.00	34	42.50	65	42.76
น้อย	-	-	2	5.00	20	25.00	22	14.47
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	1.32		1.45		1.65		1.42	

ตาราง 10 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ (N = 32)	กรรมการ (N = 40)	ประชาชน (N = 80)	รวม (N = 152)
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความ จำเป็นด้วยวัสดุการอ่าน	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ
5. การมีมานั่งเพียงพอกับ				
ผู้ใช้บริการ				
มาก	28 87.50	31 77.50	74 92.50	123 80.93
ปานกลาง	4 12.50	9 22.50	6 7.50	19 19.07
น้อย	- -	- -	- -	- -
เฉลี่ย ($\bar{X}$)	1.92	1.77	1.87	1.74

หมายเหตุ : น้ำหนักของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีความหมายดังนี้

0.00 - 0.67 หมายถึง จำเป็นน้อย

0.68 - 1.34 หมายถึง จำเป็นปานกลาง

1.35 - 2.00 หมายถึง จำเป็นมาก

เมื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 สรุปได้ว่า ความจำเป็นด้านวัสดุการอ่านที่มีในหอหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 5 ประการ มีความจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้คือ การมีป้ายประกาศและบอร์ดในที่อ่านฯ ($\bar{X} = 1.80$) การมีมานั่งเพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 1.74$) การมีหนังสือพิมพ์รายวันย้อนหลัง 3 วัน อยู่ในที่อ่านฯ ($\bar{X} = 1.63$) การมีหนังสือพิมพ์ผาผนังติดไว้ในที่อ่านฯ ($\bar{X} = 1.63$) และการจัดให้มีไฟฟ้าไว้บริการในเวลากลางคืน ($\bar{X} = 1.42$)

ตอนที่ 7 : ความคิดเห็นในการจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจูงใจจากเจ้าหน้าที่รัฐให้ประชาชนมาอ่านหนังสือ ความต้องการมาอ่านหนังสือของประชาชน การจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้วยการจัดบริการหนังสือให้น่าอ่าน และข้อเสนอแนะในการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คำถามมี 2 ลักษณะที่มีจำนวนข้อใกล้เคียงกัน คือ มีทั้งลักษณะคำถามแบบปลายเปิดและคำถามเลือกตอบ การนำเสนอข้อมูลได้เสนอในรูปของค่าความถี่ ร้อยละ และการจัดอันดับ ดังแสดงในตาราง 11 ต่อไปนี้

ตาราง 11 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

	เจ้าหน้าที่รัฐ	กรรมการ	ประชาชน	รวม
ความคิดเห็นด้านการจูงใจ	(N = 32)	(N = 40)	(N = 80)	(N = 152)
มาใช้บริการ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ

1. เคยมีผู้นำหมู่บ้านและ

เจ้าหน้าที่รัฐมาชวนไป

อ่านหนังสือในที่อ่านฯ

หรือไม่

- เคย	8	25.00	16	40.00	58	72.50	82	53.95
- ไม่เคย	24	75.00	24	60.00	22	27.50	70	46.05

ตาราง 11 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ (N = 32)	กรรมการ (N = 40)	ประชาชน (N = 80)	รวม (N = 152)
ความคิดเห็นด้านการจูงใจ มาใช้บริการ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ

2. การชักชวนดังกล่าวได้ผล

เพียงใด

อยากอ่านมากขึ้น	32	100.00	40	100.00	80	100.00	152	100.00
-----------------	----	--------	----	--------	----	--------	-----	--------

เหตุผลเพราะ :-

- รู้ทันข่าวสารข้อมูล	15	46.87	28	70.00	27	33.75	70	46.05
- ฝึกการอ่านของตนเอง	8	25.00	5	12.50	28	35.00	41	26.97
- มีความรู้รอบตัวมากขึ้น	4	12.50	5	12.50	19	23.75	28	18.42
- ใช้เวลาว่างให้เกิด								

ประโยชน์

- ใช้ติดต่อราชการไม่	-	-	1	2.50	14	17.50	15	9.86
----------------------	---	---	---	------	----	-------	----	------

ผิดพลาด

	5	15.63	1	2.50	12	15.00	18	11.84
--	---	-------	---	------	----	-------	----	-------

3. หนังสือประเภทต่าง ๆ ใน

ที่อ่านฯ มีส่วนจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการมากน้อยเพียงใด

มาก	32	100.00	40	100.00	80	100.00	152	100.00
-----	----	--------	----	--------	----	--------	-----	--------

เหตุผลเพราะ :-

- เป็นแหล่งหนังสือเพียง

แห่งเดียวที่มีในหมู่บ้าน	28	87.50	34	85.00	48	60.00	100	72.37
--------------------------	----	-------	----	-------	----	-------	-----	-------

ตาราง 11 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
ความคิดเห็นด้านการจูงใจ มาใช้บริการ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
- ตรงกับความต้องการ ของประชาชน	2	6.25	6	15.00	30	37.50	38	25.00
- ประชาชนต้องการ ความรู้จากที่อ่านฯ	2	6.25	-	-	2	2.50	4	2.63
4. <u>ข้อเสนอในการจัดหนังสือ</u> <u>ในที่อ่านฯ</u>								
- จัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย อ่านง่าย	5	15.62	9	22.50	37	46.25	51	33.55
- ให้มีหนังสือหลาย ๆ ประเภท	9	28.12	13	32.50	10	12.50	32	21.05
- ให้มีหนังสือใหม่มา หมุนเวียนเปลี่ยนประจำ	3	9.27	4	10.00	15	18.75	22	14.47
- จัดหนังสือเป็นหมวดหมู่ ในแต่ละชนิด	4	12.50	3	7.50	13	16.25	20	13.16
- ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ บริการในที่อ่านฯ ให้ ประชาชนทราบ	6	18.75	5	12.50	-	-	11	7.23
- จัดหนังสือให้ตรงกับ ความต้องการของผู้อ่าน	5	16.64	-	-	5	6.25	10	6.57

ตาราง 11 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
ความคิดเห็นด้านการจูงใจ มาใช้บริการ	ความถี่ ร้อยละ		ความถี่ ร้อยละ		ความถี่ ร้อยละ		ความถี่ ร้อยละ	
- มีชั้นโหล่นั่งสื่อบนชั้น								
ลอส	-	-	6	15.00	-	-	6	3.95
5. ข้อเสนอแนะการชักชวนให้								
ประชาชนอยากอ่านหนังสือ								
- ประชาสัมพันธ์ให้เห็น								
ประโยชน์ของการอ่าน	25	78.13	21	52.50	45	56.25	91	59.87
- จัดหนังสือหมุนเวียนไป								
ให้อ่านตามบ้าน	-	-	5	12.50	35	43.75	40	26.31
- ให้เด็กนักเรียนชักชวน								
พ่อ-แม่ไปอ่านหนังสือ								
ในที่อ่านฯ	7	21.87	14	35.00	7	-	21	13.82

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ
ในตาราง 11 เมื่อถือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้ง 3 กลุ่มเป็นหลักอภิบาล
ได้ดังนี้

จากคำถามที่ว่าเคยมีผู้นำหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่รัฐมาชวนไปอ่านหนังสือหรือไม่
กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.95 ตอบว่าเคย ที่เหลือร้อยละ 46.05 ตอบว่าไม่เคย

สำหรับผลจากการชักชวนนั้น กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 100.00 ตอบว่าทำให้อยากอ่านมากขึ้น สำหรับเหตุผลที่ทำให้อยากอ่านคือ รู้ทันข่าวสารข้อมูล ฝึกการอ่านของตนเอง มีความรู้รอบตัวมากขึ้น ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และใช้ติดตามรายการไม่ผิดพลาด

จากคำถามที่ว่าหนังสือประเภทต่าง ๆ ในที่อ่านฯ มีส่วนจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการมากเพียงใด กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคือ ร้อยละ 100.00 ตอบว่ามีส่วนจูงใจมาก เหตุผลที่จูงใจคือ เป็นแหล่งหนังสือเพียงแห่งเดียวที่มีในหมู่บ้านตรงกับความต้องการของประชาชน และประชาชนต้องการความรู้จากที่อ่านฯ

สำหรับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดหนังสือในที่อ่านฯ เพื่อจูงใจประชาชนมาใช้บริการนั้น ได้แก่ ควรจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย อ่านง่าย ให้มีหนังสือหลาย ๆ ประเภท ให้มีหนังสือใหม่ มาหมุนเวียนเปลี่ยนประจำ ควรจัดหนังสือแต่ละชนิดแยกเป็นหมวดหมู่ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับบริการในที่อ่านฯ จัดหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่าน และควรมีชั้นใส่หนังสือแบบชั้นลอย

สำหรับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการชักชวนให้ประชาชนอยากมาอ่านหนังสือในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้น ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นประโยชน์ของการอ่าน ควรจัดหนังสือหมุนเวียนไปให้อ่านตามบ้าน และให้นักเรียนชักชวนพ่อ-แม่ไปอ่านหนังสือในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตอนที่ 8 : สถานการณ์จูงใจให้ประชมนออยากอ่านหนังสือ

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์จูงใจให้ประชมนออยากอ่านหนังสือว่าสภาพแต่ละอย่างมีผลมากน้อยเพียงใด การนำเสนอข้อมูลได้เสนอในรูปของค่าความถี่ ร้อยละ และคำนวณค่าเฉลี่ย

ตาราง 12 สภาพการตั้งใจให้ประชาชนอยากอ่านหนังสือ

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
สภาพการตั้งใจ	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. หนังสือมีสภาพใหม่								
<u>สวยงามและเป็นปัจจุบัน</u>								
มาก	31	96.87	29	72.50	65	81.25	125	82.24
ปานกลาง	1	3.13	11	27.50	15	18.75	17	17.76
น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-
เฉลี่ย ($\bar{X}$)	1.82		1.72		1.96		1.82	
2. จัดหนังสือเป็นหมวดหมู่								
<u>หยิบอ่านง่าย</u>								
มาก	13	40.63	27	67.50	60	75.00	100	65.78
ปานกลาง	15	46.87	9	22.50	15	18.75	39	25.65
น้อย	4	12.50	4	10.00	5	6.25	13	8.56
เฉลี่ย ($\bar{X}$)	1.75		1.67		1.40		1.66	

ตาราง 12 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
สถานการณ์จริง	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
9. <u>การจัดหาหนังสือพิมพ์</u>								
<u>เต็ม</u>								
มาก	24	75.00	33	82.50	69	86.25	126	82.89
ปานกลาง	6	18.75	7	17.50	11	13.75	24	15.79
น้อย	2	6.25	-	-	-	-	2	1.32
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	1.85		1.82		1.75		1.83	
10. <u>ปลูกดอกไม้ ต้นไม้</u>								
<u>สวยงามเป็นระเบียบ</u>								
มาก	13	40.63	25	62.50	56	70.00	94	61.84
ปานกลาง	11	34.37	15	37.50	24	30.00	50	32.90
น้อย	8	25.00	-	-	-	-	8	5.26
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	1.70		1.62		1.40		1.61	

ตาราง 12 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
สถานการณ์จริงใจ	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
11. <u>การเดินทางไป-กลับ</u>								
<u>ที่อ่านฯ สะดวก</u>								
มาก	15	46.87	17	42.50	63	78.75	95	62.50
ปานกลาง	17	53.13	15	37.50	17	21.25	39	25.65
น้อย	-	-	8	20.00	-	-	8	5.26
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	1.65		1.43		1.46		1.56	
12. <u>ที่อ่านตั้งอยู่ในที่สงบ</u>								
<u>สะอาด ร่มรื่น</u>								
มาก	12	37.50	18	45.00	59	73.75	89	58.55
ปานกลาง	17	53.13	14	35.00	21	26.25	52	34.23
น้อย	3	9.37	8	20.00	-	-	11	7.22
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	1.61		1.45		1.40		1.51	

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพการจิตใจ	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
13. <u>มีการจัดตกแต่งภายใน</u> <u>ที่อ่านฯ</u>								
มาก	12	37.50	17	42.50	51	63.75	80	52.63
ปานกลาง	10	31.25	15	37.50	18	22.50	43	28.28
น้อย	10	31.25	8	20.00	11	13.75	29	19.09
เฉลี่ย ($\bar{X}$)	1.51		1.43		1.37		1.46	

หมายเหตุ : น้ำหนักของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีความหมายดังนี้

0.00 - 0.67 หมายถึง จำเป็นน้อย

0.68 - 1.34 หมายถึง จำเป็นปานกลาง

1.35 - 2.00 หมายถึง จำเป็นมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 12 สรุปได้ว่าสภาพการที่จิตใจให้ประชาชน
อยากมาอ่านหนังสือในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 13 ประการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ
ซึ่งเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. มีการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้มาใช้บริการ ($\bar{X}$ = 1.85)

2. การจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติมในที่อ่านฯ ($\bar{X}$ = 1.83)

3. หนังสือมีสภาพใหม่ สวยงาม และเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 1.82$)
4. หนังสือมีเนื้อหาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน ($\bar{X} = 1.73$)
5. การจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน ณ ที่อ่านในบางโอกาส ($\bar{X} = 1.78$)
6. การจัดหนังสือเป็นหมวดหมู่ห็นอ่านได้ง่าย ($\bar{X} = 1.66$)
7. มีหนังสือคุณภาพดี เนื้อหาตรงกับความต้องการของผู้อ่าน ($\bar{X} = 1.65$)
8. ปลุกดอกไม้ ต้นไม้ สวยงามเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 1.61$)
9. มีหนังสือและเอกสารหลายชนิดในที่อ่านฯ ($\bar{X} = 1.57$)
10. การเดินทางไป-กลับที่อ่านฯ สะดวก ($\bar{X} = 1.56$)
11. จัดให้มีการเก็บหนังสือพิมพ์เก่าเป็นเล่ม ($\bar{X} = 1.51$)
12. ที่อ่านฯ ตั้งอยู่ในที่สงบ สะอาด ร่มรื่น ($\bar{X} = 1.51$)
13. มีการจัดตกแต่งภายในที่อ่านฯ ($\bar{X} = 1.46$)

ตอนที่ 9 : ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้านวัสดุ-อุปกรณ์

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดบริการที่นั้งอ่าน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับที่นั้งอ่าน ประโยชน์ของป้ายนิเทศและกระดานคำ ตู้เก็บหนังสือ ความจำเป็นเกี่ยวกับวัสดุ-อุปกรณ์ในที่อ่านฯ และความคิดเห็นอื่น ๆ ลักษณะคำถามส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะคำถามปลายเปิดเกือบทั้งหมด ยกเว้นเพียงข้อที่ถามเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นสำหรับด้านวัสดุ-อุปกรณ์ ที่มีในที่อ่านฯ เพียงประเด็นเดียวที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การนำเสนอข้อมูลได้เสนอในรูปของค่าความถี่ ร้อยละ และคำนวณค่าเฉลี่ย

ตาราง 13 ความคิดเห็นด้านวัสดุ-อุปกรณ์ที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
ความคิดเห็นด้านวัสดุ-อุปกรณ์	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การจัดการที่นั้งอ่าน								
ภายในที่อ่านฯ								
- เพียงพอแล้ว	11	34.87	33	82.50	35	43.75	79	51.97
- ยังไม่เพียงพอ	21	65.63	7	17.50	45	56.25	73	48.03
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับที่นั้งอ่าน*								
- ควรมีที่นั้งอ่านอย่าง								
น้อย 10 คนขึ้นไป	27	84.37	25	62.50	63	78.75	115	75.65
- ควรมีการทำความ								
สะอาดที่นั้งอ่านกรณี								
ที่สกปรกเปื้อน	15	46.87	16	40.00	43	53.75	74	48.68
- ควรเป็นที่นั้งอ่านแบบ								
ไม่ยึดติดกับตัวอาคาร								
สามารถเคลื่อนที่ได้	-	-	22	55.00	35	43.75	57	37.50
- ควรจัดเป็นม้านั่งยาว								
มีโต๊ะวางหนังสือตรง								
กลาง	-	-	15	37.50	41	51.25	56	36.84

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านวัสดุ-อุปกรณ์	เจ้าหน้าที่รัฐ (N = 32)		กรรมการ (N = 40)		ประชาชน (N = 80)		รวม (N = 152)	
	ความถี่		ร้อยละ		ความถี่		ร้อยละ	
	ความถี่		ร้อยละ		ความถี่		ร้อยละ	
- ควรเป็นที่นั่งอ่านทำ ด้วยวัสดุถาวร เช่น ไม้หรือปูนหรือโลหะ	-	-	16	40.00	-	-	16	10.52
- ควรมีการซ่อมแซมที่นั่ง อ่านเมื่อชำรุด	6	18.75	-	-	10	12.50	16	10.52
- ควรแยกที่นั่งอ่านเป็น สัดส่วนจากบริเวณที่ วางหนังสือ	12	37.50	-	-	-	-	12	7.89
3. <u>ความจำเป็นที่ต้องมีที่นั่ง อ่านหนังสือได้อย่างน้อย 10 คนขึ้นไป</u>								
มาก	26	81.25	13	32.50	69	86.25	108	71.05
ปานกลาง	4	12.50	17	42.50	9	11.25	30	19.74
น้อย	2	6.25	10	25.00	2	2.50	14	9.21
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	1.82		1.32		1.81		1.71	

ตาราง 13 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
ความคิดเห็นด้านวัสดุ-อุปกรณ์	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4. ประสิทธิภาพของป้ายนิเทศ								
และกระดานดำในที่อ่านฯ								
ในปัจจุบัน								
ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่	27	84.37	35	87.50	57	71.25	119	78.29
ใช้ประโยชน์ได้บ้าง								
เล็กน้อย	5	15.63	5	12.50	23	28.75	33	21.71
ไม่ใช้ประโยชน์หรือไม่มี	-	-	-	-	-	-	-	-
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	1.83		1.90		1.70		1.81	
5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับป้าย								
นิเทศและกระดานดำ								
- ควรมีติดประจำในที่								
อ่านฯ ทุกแห่งอย่าง								
น้อยแห่งละ 1 แผ่น	19	59.37	16	40.00	54	67.50	89	58.55

ตาราง 13 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
ความคิดเห็นด้านวัสดุ-อุปกรณ์	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
- ควรมีบุคคลผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบคอยเปลี่ยน ข่าวหรือป้ายประกาศ เป็นประจำเพื่อจะได้ ข่าวใหม่	6	18.76	11	27.50	15	18.75	32	21.05
- เมื่อมีป้ายนิเทศก็ควร ติดประกาศหรือข่าวให้ อ่านไม่ควรปล่อยว่าง เปล่าไว้	7	21.87	8	20.00	-	-	15	9.86
- ควรใช้วัสดุถาวรเช่น ไม้อัดหรือแผ่นโลหะ เพื่อความคงทนถาวร	-	-	-	-	11	13.75	11	7.25
- ควรใช้สีเข้มหรือสีชนิด ทึบทาทับบนผิวป้าย ประกาศไม่ปล่อยให้ เป็นสีเนื้อไม้หรือเนื้อ โลหะ	-	-	5	12.50	-	-	5	3.29

ตาราง 13 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ (N = 32)		กรรมการ (N = 40)		ประชาชน (N = 80)		รวม (N = 152)	
ความคิดเห็นด้านวัสดุ-อุปกรณ์	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
6. ภาชนะที่อ่านฯ ควรมีตู้เก็บหนังสือหรือไม่								
ควรมี	32	100.00	40	100.00	80	100.00	152	100.00
ไม่ควรมี	-	-	-	-	-	-	-	-
7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตู้เก็บหนังสือภายในที่อ่านฯ								
- ควรเป็นตู้เก็บหนังสือมีดัดป้องกันลมและฝนได้	15	46.87	13	32.50	47	58.75	75	49.34
- ควรเป็นตู้หนังสือมีฝาเปิด-ปิดได้	5	15.63	15	37.50	11	13.75	31	20.39
- ควรเป็นตู้เก็บหนังสือแยกหนังสือไว้แต่ละชนิด	12	37.50	7	17.50	8	10.00	27	17.76
- ควรเป็นตู้เก็บหนังสือแบบมีชั้นวางหนังสือหลาย ๆ ชั้นสะดวกแก่การหยิบอ่าน	-	-	-	-	14	17.50	14	9.22

ตาราง 13 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่รัฐ		กรรมการ		ประชาชน		รวม	
ความคิดเห็นด้านวัสดุ-อุปกรณ์	(N = 32)		(N = 40)		(N = 80)		(N = 152)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
10. <u>ความจำเป็นที่ต้องมี</u>								
<u>ชั้นวางหนังสือ</u>								
มาก	21	65.63	25	62.50	45	56.25	91	59.87
ปานกลาง	7	21.87	11	27.50	20	25.00	38	25.00
น้อย	4	12.50	4	10.00	15	18.75	23	15.13
เฉลี่ย ($\bar{X}$)	1.56		1.57		1.65		1.60	
11. <u>ความจำเป็นที่ต้องมี</u>								
<u>ป้ายชื่อที่อ่านฯ</u>								
มาก	28	87.50	39	97.50	55	68.75	122	80.26
ปานกลาง	4	12.50	1	2.50	23	28.75	28	18.42
น้อย	-	-	-	-	2	2.50	2	1.32
เฉลี่ย ($\bar{X}$)	1.68		1.77		1.87		1.79	

* หมายถึงตอบได้หลายข้อ

หมายเหตุ : น้ำหนักของค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) มีความหมายดังนี้

0.00 - 0.67 หมายถึง จำเป็นน้อย

0.68 - 1.34 หมายถึง จำเป็นปานกลาง

1.35 - 2.00 หมายถึง จำเป็นมาก

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านวัสดุอุปกรณ์ที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในตาราง 13 เมื่อถือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้ง 3 กลุ่มเป็นหลักอธิบายได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนที่นั่งอ่านภายในที่อ่านฯ ร้อยละ 51.97 ตอบว่า มีที่นั่งเพียงพอแล้ว ที่เหลือร้อยละ 48.03 ตอบว่ายังไม่เพียงพอ สำหรับข้อเสนอแนะในการจัดที่นั่งอ่าน เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้คือ ควรมีที่นั่งอ่านได้อย่างน้อย 10 คนขึ้นไป ควรมีการทำความสะอาดที่นั่งอ่านกรณีที่สกปรกหรือเปรอะเปื้อน ควรเป็นที่นั่งอ่านแบบไม่ติดติดกับตัวอาคารสามารถเคลื่อนที่ได้ ควรจัดเป็นม้านั่งยาวมีโต๊ะวางหนังสือตรงกลาง ควรเป็นที่นั่งอ่านที่ทำด้วยวัสดุถาวร เช่น ไม้ ปูน หรือโลหะ ควรมีการซ่อมแซมที่นั่งอ่านเมื่อชำรุด ควรแยกที่นั่งอ่าน เป็นสัดส่วนจากบริเวณที่วางหนังสือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับป้ายนิเทศและกระดานดำในที่อ่านฯ ในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างตอบว่าใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ มีค่าเฉลี่ย 1.81 หรือร้อยละ 78.29 มีเพียงร้อยละ 21.71 เท่านั้นที่ตอบว่า ใช้ประโยชน์ได้บ้างเล็กน้อย สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับป้ายนิเทศและกระดานดำ เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้คือ ควรติดประจำในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทุกแห่งอย่างน้อยแห่งละ 1 แผ่น ควรมีนุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบคอยเปลี่ยนข่าวหรือป้ายประกาศเป็นประจำวันเพื่อจะได้ข่าวใหม่ ๆ เมื่อมีป้ายนิเทศก็ควรติดประกาศหรือข่าวไม่ควรปล่อยว่างเปล่าเอาไว้ ควรใช้วัสดุถาวรเช่นไม้อัดหรือแผ่นโลหะเพื่อความคงทนถาวร และควรใช้สีเข้มหรือสีที่ทนทานกับผิวของป้ายประกาศไม่ควรปล่อยให้เป็นสีเนื้อไม้หรือเนื้อโลหะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตู้หนังสือภายในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง
ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100.00 ตอบว่า ควรมิตู้เก็บหนังสือภายในที่อ่านฯ สำหรับ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตู้หนังสือภายในที่อ่านฯ เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้คือ ควรเป็น
ตู้เก็บหนังสือที่มีคิวดป้องกันลมและฝนได้ ควรเป็นตู้เก็บหนังสือที่มีฝาเปิด-ปิดได้ ควรเป็น
ตู้เก็บหนังสือแยกหนังสือไว้แต่ละชนิด ควรเป็นตู้เก็บหนังสือแบบมีชั้นวางหนังสือหลาย ๆ
ชั้น เพื่อสะดวกแก่การหยิบอ่าน และควรเป็นตู้เก็บหนังสือแบบมีล้อเลื่อนเคลื่อนที่ได้

สำหรับความจำเป็นในด้านวัสดุอุปกรณ์ในที่อ่านฯ เรียงตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้คือ
มีป้ายชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 1.79$) มีที่นั่งอ่านหนังสือได้อย่างน้อย
10 คนขึ้นไป ($\bar{X} = 1.71$) มีชั้นวางหนังสือ ($\bar{X} = 1.60$) มีตู้เก็บหนังสือที่มีฝาเปิด-
ปิด ($\bar{X} = 1.58$) และมีที่วางหนังสือพิมพ์รวมไม้คียบ 4 ฉบับขึ้นไป ($\bar{X} = 1.55$)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการแสวงหาแนวทางในการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เฉพาะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพื่อนำผลการศึกษารั้งนี้ไปใช้ประกอบการวางแผนการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้มีมาตรฐานดีขึ้น สามารถเป็นแหล่งข่าวสาร ข้อมูลของประชาชนในหมู่บ้านและเป็นแหล่งส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ของประชาชนในชนบทให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาลักษณะการไปใช้บริการและการนำความรู้ที่ได้รับจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับท้องถิ่นของกรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และของประชาชนผู้ใช้บริการ เกี่ยวกับการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีมาตรฐานดีขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนยิ่งขึ้น

พื้นที่ที่ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 186 แห่ง การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้จับสลากเลือกอำเภอที่จะศึกษามา 8 อำเภอ แล้วเลือกศึกษาเฉพาะที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดีที่สุดในแต่ละอำเภอนั้น โดยดูจากผลการประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2532 ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดีที่สุดของอำเภอรวม 8 แห่ง แล้วทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 3 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่นหมู่บ้านละ 4 คน รวม 32 คน กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 5 คน รวม 40 คน และประชาชนผู้ใช้บริการ หมู่บ้านละ 10 คน รวม 80 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 152 คน

ตัวแปรที่การศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ตำแหน่งหรือหน้าที่ในหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1 เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่น ได้แก่ พัฒนาการ เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล และครูซึ่งทำหน้าที่เลขานุการ คปต.

1.2 กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้แก่ กรรมการที่ทำหน้าที่บริหารและดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในแต่ละแห่ง

1.3 ประชาชนในหมู่บ้านผู้ใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 2.1 การจัดและดูแลด้านอาคารสถานที่
- 2.2 การบริการด้านวัสดุการอ่าน
- 2.3 การจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ
- 2.4 การจัดวัสดุอุปกรณ์ในที่อ่าน

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

1. แบบสังเกต เป็นแบบที่ผู้วิจัยใช้บันทึกการละเอียดการไปเยี่ยมชมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และการพูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แล้วบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน สภาพที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดหนังสือ การดูแลรักษาหนังสือ การมาใช้บริการของประชาชน ความร่วมมือจากประชาชน และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ เพื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเพื่อสอบถามความคิดเห็นในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ (1) การจัดและการดูแลอาคารสถานที่ (2) การบริการด้านวัสดุการอ่าน (3) การจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ และ (4) การจัดวัสดุอุปกรณ์ในที่อ่านฯ มีคำถามทั้งสิ้น จำนวน 28 ข้อ ลักษณะคำถามประกอบด้วยคำถามมีหลายรูปแบบผสมกัน ได้แก่ แบบปลายเปิด แบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของคำถามแต่ละข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ร่วมกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ไปทำการเก็บข้อมูลในหมู่บ้านเป้าหมายโดยตรง โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างตามประเด็นที่ระบุในแบบสอบถาม และได้ทำการจดบันทึกตามแบบสังเกตสภาพของหมู่บ้าน และของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียงเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในรูปแบบที่ร้อยละ การจัดอันดับความสำคัญ และการคำนวณค่าเฉลี่ย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จากการไปศึกษาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดีที่สุด 8 แห่ง ใน 8 อำเภอ สรุปได้ดังนี้

1.1 รูปทรงของอาคารสถานที่ พบว่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 4 แห่ง หรือร้อยละ 50 มีลักษณะเป็นศาลาทรงไทย โดยที่ 3 แห่งมุงด้วยจาก และ 1 แห่งมุงด้วยสังกะสี ที่เหลืออีก 4 แห่งมีรูปทรงอาคารอย่างอื่น

1.2 ด้านทำเลที่ตั้ง พบว่า ตั้งอยู่ริมถนนทางเข้าหมู่บ้าน 3 แห่ง อยู่กลางหมู่บ้าน 3 แห่ง อยู่ในวัด 1 แห่ง และอยู่ในโรงเรียน 1 แห่ง

1.3 ด้านการจัดตั้ง พบว่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 5 แห่ง สร้างโดยการร่วมกันบริจาคของประชาชน ที่เหลืออีก 3 แห่ง สร้างโดยการปรับปรุงศาลาที่พัก

ภายในหมู่บ้าน ใช้ศาลาวัดเป็นสถานที่จัด และใช้งบประมาณสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างละ 1 แห่ง

1.4 ด้านงบประมาณในการก่อสร้าง พบว่า มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 4 แห่ง สร้างด้วยงบประมาณ 3,000 บาทขึ้นไป จนถึงมากกว่า 30,000 บาท

1.5 ครัวเรือนที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทุกแห่ง ได้แก่ มีตู้ใส่หนังสือ ที่วางหนังสือพิมพ์พร้อมไม้คืบ ป้ายประกาศ ขั้ววางหนังสือ โต๊ะและเก้าอี้สำหรับนั่งอ่าน และถังรองรับขยะ และ 4 แห่งมีเครื่องทำน้ำเย็น โดยที่อ่านฯ ทุกแห่งมีไฟฟ้าบริการ เวลากลางวัน

1.6 การตกแต่งบริเวณที่อ่านฯ ทุกแห่ง ได้แก่ การนำวัสดุเหลือใช้มา ตกแต่งให้สวยงาม การจัดตกแต่งด้วยไม้ไผ่สานเป็นฝาผนัง สำหรับพื้นของที่อ่าน นั้นมี เพียง 2 แห่งที่เทพื้นหรือหินคลุก นอกนั้นเป็นพื้นดิน การจัดตกแต่งอย่างอื่น ได้แก่ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การมีรูปภาพประดับ การจัดกระถางต้นไม้และไม้เลื้อยภายในที่อ่านฯ และมีโคมบายแขวนตกแต่งภายในที่อ่านฯ ทุกแห่ง

1.7 การจัดที่นั่งสำหรับอ่าน มี 4 แห่งจัดที่นั่งได้ 20 คนขึ้นไป 2 แห่ง จัดที่นั่งได้ 15 - 20 คน และ 2 แห่งจัดที่นั่งได้ 10 - 15 คน

1.8 วัสดุการอ่านและบริการในที่อ่านฯ พบว่า มีหนังสือพิมพ์รายวันอยู่ในที่อ่านฯ ทุกแห่ง ๗ ละ 2 ฉบับ มีหนังสือเล่มและวารสารอื่น ๆ ทุกแห่งมีป้ายประกาศและแผนที่ในหมู่บ้าน ป้ายชื่อกรรมการ ป้ายคำขวัญเชิญชวนผู้มาอ่านหนังสือ มีการจัดเก็บหนังสือพิมพ์เก่าเก็บไว้เป็นเล่ม มีการจัดหมวดหมู่หนังสือ มีการจัดซ่อมแซมหนังสือที่ชำรุด และมีการรับบริจาคหนังสือจากชาวบ้าน

1.9 คณะกรรมการและการดูแลรักษาที่อ่านฯ พบว่า ในการแต่งตั้ง กรรมการใช้วิธีคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นกรรมการโดยความสมัครใจ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันตามความถนัด การประชุมคณะกรรมการ พบว่า 3 แห่งมีการประชุมทุก 3 เดือน 2 แห่ง มีการประชุมทุก 6 เดือน และมีการประชุมแล้วแต่ความ

สะดวกและความพร้อมกัน 3 แห่ง ด้านการดูแลสุขภาพความสะอาดนั้น ประชาชนในหมู่บ้าน และกรรมการช่วยกันดูแล

1.10 ลักษณะการอ่านหนังสือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.37 มาอ่านหนังสือในที่อ่านฯ ทุกวัน สิ่งที่ประชาชนสนใจอ่านมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน วารสารเกี่ยวกับอาชีพ วารสารบันเทิง และหนังสืออื่น ๆ ทั่วไปที่มีให้อ่าน เวลาส่วนใหญ่ที่ไปอ่าน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไปอ่านหนังสือเวลา 18.00 - 21.00 น.

2. ลักษณะการไปใช้บริการ จากการไปศึกษาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 8 แห่ง ใน 8 อำเภอ สรุปได้ดังนี้

2.1 จำนวนผู้มาใช้บริการ พบว่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 6 แห่ง หรือร้อยละ 75.00 มีผู้มาใช้บริการมากกว่า 30 คนขึ้นไป ที่เหลืออีก 2 แห่ง อยู่ในระหว่าง 10 - 30 คน ต่อ 1 วัน

2.2 ประเภทของผู้ใช้บริการ ผู้ใช้บริการในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทุกแห่งเป็นประชาชนในหมู่บ้าน และมีบ้างที่มาจากหมู่บ้านใกล้เคียง ผู้ใช้บริการได้แก่ ประชาชนทั่วไป นักเรียน ข้าราชการ และพระสงฆ์

2.3 เวลาที่ผู้มาใช้บริการ ผู้มาใช้บริการมากที่สุดอยู่ในช่วง 18.00 - 21.00 น. เวลาอื่นมีบ้างแล้วแต่ความสะดวกของแต่ละคน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างผู้ให้การสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่ กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่า ควรตั้งอยู่ในที่การเดินทางมาใช้บริการสะดวก ขนาดที่เหมาะสมควรเป็น 4 x 6 เมตร รูปทรงของที่อ่านฯ ควรเป็นศาลาทรงไทยหลังคามุงจาก การรักษาความสะอาดและการตกแต่งบริเวณควรเป็นหน้าที่ร่วมกันระหว่างกรรมการที่อ่านฯ และประชาชน สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับขนาดและที่ตั้งของที่อ่านฯ ทั้ง 8 แห่งนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 93.42 เห็นว่าเหมาะสมดีอยู่แล้ว

3.2 ความคิดเห็นด้านวัสดุการอ่านนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ข้อคิดเห็นว่าการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวันมาอยู่ที่อ่านฯ ควรให้เอเจนต์หนังสือพิมพ์ในอำเภอเป็นผู้จัดส่งมาให้ที่อ่านฯ เอง และเห็นว่าวิธีการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวันมาที่ที่อ่านฯ ในปัจจุบันนั้นเหมาะสมดี จำนวนหนังสือเล่มและวารสารที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีน้อย ควรมาเพิ่มเติม วิธีการจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติมคือ ให้ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันบริจาค ส่วนหนังสือที่ต้องการให้มีในที่อ่านฯ คือ หนังสือพิมพ์รายวัน วารสารเกี่ยวกับอาชีพ วารสารบันเทิงและอนามัธ เกี่ยวกับจำนวนหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับที่จัดส่งมาอยู่ที่อ่านฯ นั้น กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 97.37 เห็นว่าน้อยไป ควรเพิ่มอีก 1 - 2 ฉบับ

3.3 ความคิดเห็นด้านการจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการมีผู้นำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไปชักชวนให้ประชาชนไปอ่านหนังสือในที่อ่านฯ จะช่วยกระตุ้นให้ประชาชนอยากไปอ่านหนังสือมากขึ้น เหตุผลที่ประชาชนเข้าไปอ่านหนังสือเพราะ เป็นการฝึกการอ่านของตนเอง และได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสามารถจูงใจให้ประชาชนมาอ่านมากขึ้น ถ้ามีการจัดหนังสือให้เป็นระเบียบ สามารถหยิบอ่านง่าย มีหนังสือใหม่ ๆ มาเพิ่มและมีหนังสือหลาย ๆ ประเภท นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.31 เห็นว่าควรจัดหนังสือหมุนเวียนไปให้อ่านตามบ้าน

3.4 ความคิดเห็นในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่มีในที่อ่านฯ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้การสัมภาษณ์ เห็นว่า การจัดบริการที่นั่งอ่านภายในที่อ่านฯ ยังไม่เพียงพอกับผู้ให้บริการ และให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีที่นั่งอ่านอย่างน้อย 10 คนขึ้นไป ควรมีการทำความสะดวกที่นั่งอ่านกรณีสกปรกและเปรอะเปื้อน ส่วนการจัดที่นั่งอ่านเป็นรูปแบบใดนั้น ก็แล้วแต่ความเหมาะสมของสถานที่อ่านฯ ป้ายนิเทศและกระดานคำควรมีติดประจำไว้ในที่อ่านฯ อย่างน้อย 1 แผ่น และควรมีผู้รับผิดชอบคอยเปลี่ยนข่าวหรือป้ายประกาศเป็นประจำ

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในจังหวัดนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

จากข้อมูลทิววิจัย พบว่า สภาพทั่วไปของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นศาลาทรงไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยเป็นอาคารที่ก่อสร้างด้วยวัสดุที่ถาวร มั่นคง และแข็งแรง มีขนาดตั้งแต่ 4 x 6 เมตร ด้านสถานที่ตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในที่ชุมชนคือกลางหมู่บ้านหรือทางเข้าหมู่บ้าน ประชาชนสามารถไปใช้บริการสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์พันธ์ สุทรชัย (2532 : 97) ที่ว่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านควรตั้งอยู่ในที่ประชาชนเดินทางมาใช้บริการสะดวก ด้านการก่อสร้างส่วนใหญ่ใช้ประมาณในการจัดตั้งตั้งแต่ 3,000 บาท ไปจนถึง 30,000 บาท โดยประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันบริจาค ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2530 : 3) ที่ว่า การดำเนินงานที่อ่านควรเป็นความร่วมมือระหว่างประชาชนในหมู่บ้าน ช่วยกันจัดสร้างอาคารสถานที่ขึ้นมาเอง และรัฐบาลช่วยสนับสนุนเป็นค่าหนังสือพิมพ์รายวัน วันละ 2 ฉบับ และเอกสารวารสารหรือสิ่งพิมพ์

ด้านวัสดุและครุภัณฑ์ที่มีในที่อ่านฯ พบตู้ใส่หนังสือ ป้ายประกาศ ที่วางหนังสือพิมพ์ พร้อมไม้ค้ำ ชั้นวางหนังสือ ถังรองรับขยะ โต๊ะและม้านั่งสำหรับนั่งอ่านและเครื่องทำน้ำเย็น ด้านการจัดตกแต่งบริเวณที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทุกแห่งมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และมีการนำวัสดุเหลือใช้ เช่น ขวดพลาสติก ยางรถยนต์ กล่องผงซักฟอก มาตกแต่ง ทำให้เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนสนใจเข้าไปใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2522 : 58) เรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านว่าการจัดบริเวณที่อ่านฯ ให้เรียบร้อย สะอาด สวยงาม มีผลทำให้

ประชาชนสนใจอยากมาอ่านหนังสือ ด้านการจัดที่นั่งอ่านที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทุกแห่ง มีหนังสือพิมพ์รายวันวันละ 2 ฉบับอยู่ในที่อ่านฯ และมีหนังสือเล่มหรือวารสารเกี่ยวกับการเกษตร สาธารณสุข นิเวศวิทยา นอกเหนือจากนั้นยังมีวารสารบันเทิง หนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติ ทั่วไปให้บริการอีกด้วย ด้านป้ายประกาศและแผนที่ส่วนใหญ่ที่อ่านฯ จะมีป้ายประกาศและแผนที่หมู่บ้านแห่งละ 1 แผ่น มีป้ายคำขวัญเชิญชวนผู้มาอ่านหนังสือ มีป้ายชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแต่มีความจำเป็นและมีส่วนทำให้การดำเนินงานของที่อ่านฯ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้านการเก็บหนังสือพิมพ์เก่า ส่วนใหญ่ที่อ่านฯ ทุกแห่งมีการเก็บหนังสือพิมพ์เก่าไว้บริการแก่ผู้อ่านเพื่อสามารถค้นคว้าหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังได้ นอกจากนี้ยังพบว่าที่อ่านฯ ทุกแห่งมีการรับบริจาคหนังสือจากประชาชนทั่วไป อันเป็นผลทำให้มีหนังสือเพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ

เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกรรมกรที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้น ใช้วิธีการแต่งตั้งจากประชาชนในหมู่บ้านโดยความสมัครใจ และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของกรรมกรตามความถนัดและความสมัครใจ จึงมีผลทำให้ที่อ่านฯ ไม่เกิดการขัดแย้งและเกี่ยงกันทำงานของกรรมกร เพราะทุกคนเต็มใจและพร้อมที่จะดำเนินงานเพื่อพัฒนาที่อ่านฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เก็บ ศรีสง่า (2528 : 79) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ด้านการประชุมกรรมกรที่อ่านฯ พบที่อ่านฯ 3 แห่งมีการประชุมกรรมกรทุก 3 เดือน 2 แห่งทุก 6 เดือน และอีก 3 แห่งจะประชุมตามความจำเป็นและพร้อมเพรียงกัน ด้านจำนวนผู้มาใช้บริการ พบว่า มีที่อ่านฯ 6 แห่ง มีผู้มาใช้บริการวันละ 30 คนขึ้นไป และอีก 2 แห่งระหว่าง 20 - 30 คน ซึ่งจากจำนวนผู้มาใช้บริการตามตัวเลขดังกล่าว นับว่ามีผู้มาใช้บริการเฉลี่ยค่อนข้างมาก อันเป็นผลมาจากการจัดดำเนินงานที่อ่านฯ ที่ดี ประชาชนจึงสนใจมาใช้บริการ โดยผู้ใช้บริการเป็นประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านฯ และมีบ้างที่มาจากหมู่บ้านใกล้เคียง และเวลาที่ผู้มาใช้บริการมากที่สุดอยู่ในช่วง 18.00 - 21.00 น. ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันทนา บุญสุข (2532 : 85) ที่กล่าวว่า

ประชาชนส่วนใหญ่จะมีเวลาว่างในช่วงเลิกงานหรือภารกิจทางบ้านคือ ในช่วงเวลาเย็น และจะมีเวลามาใช้บริการที่อ่านฯ

2. ลักษณะการไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

จากผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.37 ไปอ่านหนังสือทุกวันที่เหลืออีกนั้นอ่านบ้างแต่ไม่ทุกวัน ซึ่งสาเหตุของการไปอ่านหนังสือในที่อ่านฯ ของกลุ่มตัวอย่างและประชาชนผู้ใช้บริการ อันเนื่องมาจากการจัดบริการของที่อ่านฯ ยังไม่ดีเท่าที่ควร เช่น กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขาดการดูแลเอาใจใส่ที่อ่านฯ ปลอ่ยสกปรกรกรุงรัง หนังสือพิมพ์ไม่มีอยู่ในที่อ่านฯ หรือถึงที่อ่านฯ ล่าช้า หนังสือและวารสารไม่เพียงพอกับผู้ใช้บริการ หนังสือชำรุดหรือสูญหายฉีกขาดและถูกทำลาย จำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอหรือไม่มีที่นั่งอ่าน สถานที่คับแคบหรือชำรุดทรุดโทรม ขาดตู้ใส่หนังสือหรือชั้นวางหนังสือ ทำให้หนังสือกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ ซึ่งปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ใช้บริการลดน้อยไม่มากเท่าที่ควร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา นูเร (2530 : 98) เรื่อง ปัญหาของการจัดที่อ่านฯ ในจังหวัดมหาสารคาม ที่กล่าวว่า ปัญหาของการจัดบริการที่อ่านฯ จะมีผลทำให้มีผู้มาใช้บริการลดน้อยลง เกี่ยวกับสิ่งที่สนใจอ่านในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่า ที่อ่านฯ ทุกแห่งสนใจอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน วารสารเกี่ยวกับอาชีพ วารสารบันเทิง นิยายหรือละคร หนังสือเกี่ยวกับธรรมะ และหนังสือทั่วไป

3. การนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างและประชาชนผู้ใช้บริการได้ประโยชน์จากการอ่านในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เหตุผลเพราะเป็นสถานที่ที่มีหนังสือให้อ่านเพียงพอแห่งเดียวในหมู่บ้านและมีหนังสือหลายประเภทให้อ่าน โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านคือ ได้ฝึกการอ่านของตนเอง ทำให้มีความรู้รอบตัวมากขึ้น ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้ทันข่าวสารข้อมูล และนำไปใช้ในการติดต่อราชการหรือธุรกิจไม่ผิดพลาด

จากประโยชน์ของการนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกวิท วรพิพัฒน์ (2526 : 3) เรื่องความจำเป็นของการมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนาประชากร ที่กล่าวว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีส่วนในการพัฒนาประชากรของประเทศในด้านการอ่าน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านควรตั้งอยู่ที่ประชาชนสามารถเดินทางมาใช้บริการสะดวกควรอยู่กลางหมู่บ้านหรือในชุมชน เหตุผลเพราะการจัดตั้งที่อ่านฯ ที่ประชาชนผู้ให้บริการสามารถเดินทางมาใช้บริการสะดวกจะสามารถทำให้มีผู้มาใช้บริการมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2522 : 58) เรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่กล่าวว่า การจัดบริการที่อ่านฯ โดยเน้นการจัดสถานที่ที่ประชาชนสามารถมาใช้บริการด้านการอ่านมาก ด้านรูปทรงของอาคารกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่าควรเป็นศาลาทรงไทยหลังคามุงจากหรือสังกะสีก็ได้ แต่ต้องเป็นลักษณะโปร่ง อากาศถ่ายเทสะดวกไม่ทึบเกินไป มีความมั่นคงแข็งแรง ป้องกันลม ฝน และพายุได้ กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่า ขนาดของอาคารควรมีขนาดไม่ควรเล็กกว่า 4 x 6 เมตร เหตุผลเพราะถ้าขนาดเล็กไปกว่านี้ จะทำให้อาคารคับแคบเกินไป การให้บริการจะไม่ได้ผลเนื่องจากไม่สามารถจุคนได้มาก และถ้าที่อ่านฯ มีวัสดุหรือครุภัณฑ์มากจะไม่มีที่นั่งอ่านได้เพียงพอด้านการดูแลรักษาความสะอาดกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เสนอแนะความคิดเห็นว่าควรเป็นหน้าที่ร่วมกันระหว่างกรรมการที่อ่านฯ กับประชาชน

4.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านวัสดุการอ่าน จากผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างให้ข้อคิดเห็นว่า วิธีการจัดส่งหนังสือนิพนธ์รายวันมายังที่อ่านฯ ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม และได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดส่งหนังสือนิพนธ์รายวันมายังที่อ่านฯ

ควรใช้วิธีให้เอเจนต์หนังสือพิมพ์ในอำเภอจัดส่งมาให้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านโดยตรง จะทำให้หนังสือพิมพ์รายวันในที่อ่านฯ เป็นปัจจุบัน เหตุผลเพราะการฝากกรณประจำทาง มา หรือให้ครูและนักเรียนในหมู่บ้านไปนำมา อาจทำให้หนังสือตกหล่นหรือล่าช้า ด้านหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่า หนังสือที่มีอยู่ยังไม่ค่อยเพียงพอเกินไปไม่พอเพียงกับผู้ให้บริการโดยได้เสนอแนะวิธีการจัดหาหนังสือ มาเพิ่มเติมในที่อ่านฯ ด้วยการวิธีการรับบริจาคและให้หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน ช่วยสนับสนุน ด้านหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับ ที่ส่งมาให้ที่อ่านฯ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าน้อยเกินไปยังไม่เพียงพอความต้องการของผู้อ่านควรเพิ่มอีก 1 - 2 ฉบับ เหตุผลเนื่องจาก ความต้องการในด้านการอ่านของผู้อ่านมีมากขึ้น ประชาชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ ที่จะได้รับการอ่านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2527 : 18) เรื่องผลกระทบของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ต่ออัตราการลืมนหนังสือ จำนวนหนังสือ และการพัฒนาตนเองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่กล่าวว่า การมีหนังสือมากเพียงพอ และหนังสือที่เป็นประโยชน์ตรงกับ ความสนใจของประชาชน จะทำให้ประชาชนสนใจการอ่านมากขึ้น ด้านหนังสือที่ต้องการให้มี ในที่อ่านฯ กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีหนังสือพิมพ์รายวัน วารสารเกี่ยวกับอาชีพ วารสารบันเทิง วารสารทางด้านสาธารณสุข และหนังสือเกี่ยวกับกฎหมาย เหตุผลเพราะ เป็นสิ่งที่ประชาชนสนใจและต้องการอยากอ่านมากที่สุดจากที่อ่านฯ

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจูงใจให้ประชาชนไปใช้บริการ จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่า การมีผู้นำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่รัฐไปชักชวน ให้ประชาชนไปอ่านหนังสือในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จะมีผลทำให้ประชาชนไปอ่านหนังสือ ในที่อ่านฯ มากขึ้น เพราะประชาชนยังไม่รู้จักที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านว่าให้บริการอะไร บ้าง และตนเองสามารถเข้าไปใช้บริการได้อย่างไร และจะได้รับประโยชน์จากการอ่าน อย่างไร เมื่อมีผู้มาชักชวนให้ไปอ่านหนังสือในที่อ่านฯ และเห็นประโยชน์ซึ่งตนเองจะได้รับ จึงเข้าไปใช้บริการทันที เกี่ยวกับวิธีการจูงใจให้ประชาชนไปใช้บริการในที่อ่านฯ กลุ่ม

ตัวอย่างได้เสนอแนะไว้ดังนี้ คือ มีการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ประชาชนไปใช้บริการ จัดหาหนังสือไว้บริการ โดยการจัดหนังสือหลาย ๆ ประเภท ควรเป็นหนังสือที่มีสภาพใหม่ สวยงามและเนื้อหาตรงกับความต้องการของผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผลการวิจัยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรื่องผลกระทบของที่อ่านฯ ต่อการลิ้มหนังสือ จำนวนหนังสือ และการพัฒนาตนเองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่า ควรจัดหาหนังสืออ่านให้เพียงพอและเป็นหนังสือที่อยู่ในความสนใจของประชาชน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2527 : 21) สำหรับการจัดกิจกรรมในหมู่บ้านโดยให้ที่อ่านฯ ในบางโอกาส จะเป็นการแนะนำและเป็นโอกาสให้ประชาชนได้รู้จักที่อ่านฯ เพื่อการมาใช้บริการในโอกาสที่เหมาะสมและเวลาว่างของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 4 โดย นิเชต สุนทรพิทักษ์ (2525 : 151) เรื่องทัศนคติเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งกล่าวว่า การจัดกิจกรรมในหมู่บ้านโดยให้สถานที่ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นที่จัดกิจกรรมจะเป็นการแนะนำให้ประชาชนรู้จักและสนใจมาอ่านในโอกาสต่อไป สำหรับการจัดปลูกดอกไม้ ต้นไม้ หรือไม้ประดับในบริเวณที่อ่านฯ และการตกแต่งด้วยภาพวิวทิวทัศน์หรือแจกันดอกไม้ภายในที่อ่านฯ ให้สวยงาม รวมทั้งที่อ่านฯ ที่ตั้งอยู่ในที่สงบ สะอาด และร่มรื่น จะมีผลในการจูงใจให้ประชาชนสนใจและอยากมาอ่านหนังสือในที่อ่านฯ ด้วย เหตุผลที่ว่าประชาชนต้องการความสะดวกและความสบายตลอดจนพบเห็นสิ่งสวยงามเพื่อความสบายใจในการอ่านหนังสือ

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านวัสดุ-อุปกรณ์ที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่า การจัดบริการที่นั้งอ่านภายในที่อ่านฯ ยังมีไม่เพียงพอ ควรจัดที่นั่งอ่านเพิ่มขึ้นให้มากกว่าเดิมที่มีอยู่ เนื่องจากมีผู้มาใช้บริการที่อ่านฯ วันละหลายคน และกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่าภายในที่อ่านฯ ควรมียานั่งอ่านได้อย่างน้อย 10 คน ด้านบ้านนิเทศและกระดานดำ กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่าควรใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ ไม่ควรปล่อยให้อย่างเปล่าไว้ เนื่องจากยังมี

ที่อ่านฯ อีกหลายแห่งที่มีป้ายนิเทศหรือกระดานดำแต่ไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังให้ข้อเสนอแนะอีกว่า ควรมีผู้รับผิดชอบคอยเปลี่ยนข่าวใหม่ ๆ เป็นประจำ ด้านตู้เก็บหนังสือภายในที่อ่านฯ กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีตู้เก็บหนังสือภายในที่อ่านฯ เนื่องจากเหตุผลที่ว่าถ้าไม่มีตู้เก็บหนังสือ จะทำให้หนังสือกระจัดกระจาย ขำรด หรือสูญหายไปโดยง่าย และควรแยกหนังสือแต่ละชนิดไว้บริการในแต่ละตู้ ถ้ามีฝาเปิด-ปิดได้ด้วยจะเป็นการดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผลการประเมินโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2524 : 19) ที่ว่าการจัดให้มีตู้เก็บหนังสือภายในที่อ่านฯ เป็นสิ่งจำเป็นและที่อ่านฯ ทุกแห่ง ควรมีตู้เก็บหนังสือด้านความจำเป็นที่ต้องมีชั้นวางหนังสือพิมพ์พร้อมไม้ค้ำ กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะมีความจำเป็นมาก เพราะจะทำให้หนังสือพิมพ์ไม่สูญหายและไม่ชำรุดง่าย

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรเน้นการพัฒนาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในปัจจุบัน โดยขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชนบทหลาย ๆ ฝ่ายช่วยกันสนับสนุนด้านงบประมาณหรือหนังสือและวารสารเพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพของที่อ่านฯ

2. คณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านควรร่วมมือกับประชาชนผู้ใช้บริการและหน่วยงานของรัฐในการพัฒนาที่อ่านฯ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะให้บริการได้ตลอดเวลา

3. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรเน้นการติดตามและประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงกรณีที่ยังมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ยังไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาหาวิธีการคงสภาพของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านสำหรับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่อยู่ในสภาพดีหรือดีมากไม่ให้เสื่อมสภาพไปเร็ว
2. ควรศึกษาถึงวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักการดำเนินงานและประโยชน์จากการอ่าน และเร่งขยายที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้นในหมู่บ้านที่ยังไม่มีที่อ่านฯ
3. ควรศึกษาเพื่อหารูปแบบการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดีให้เป็นแหล่งความรู้ในโอกาสต่อไป
4. ควรศึกษาเพื่อหาวิธีการสร้างนิสัยรักการอ่านหนังสือจากที่อ่านฯ ของประชาชนในชนบท

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การประเมินผลโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ปีงบประมาณ 2524. เล่ม 1, 2. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัยและประเมินผล
กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525. อัดสำเนา.

_____. สรุปการติดตามผลการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั่วประเทศปีงบประมาณ
2531. กรุงเทพฯ : กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน,
2531.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. กองแผนงานและวิจัย. รายงานผลการติดตามและ
ประเมินผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จังหวัดลำพูน พ.ศ. 2523. 2524.
อัดสำเนา.

_____. รายงานผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2531. 2532.

_____. สรุปย่องานวิจัย ประเมินผล ติดตามผลการศึกษานอกโรงเรียนที่ดำเนินงาน
โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และกองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2520 - 2524.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลื่องเชื่อง, 2525.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน. แผนพัฒนาการศึกษา
นอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (2530 - 2534). กรุงเทพฯ : กองแผนงานและวิจัย
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529.

_____. รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ผู้พัฒนาระบบการเผยแพร่สื่อใน
การให้บริการประชาชน. 2529. อัดสำเนา.

_____. รายงานผลการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้าน. กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กรุงเทพฯ : ศรีสมบัติการพิมพ์, 2522.

การศึกษาออกโรงเรียน, กรม. กองปฏิบัติการ. คู่มือการจัดตั้ง และปรับปรุงที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้าน. 2530.

การศึกษาออกโรงเรียน, กรม. หน่วยงานพิเศษ. แนวทางการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน. 2529.

การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ศูนย์. คู่มือการจัดที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน. 2521. อัดสำเนา.

_____. แผนการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2523. 2523. อัดสำเนา.

_____. แผนการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2525. 2525. อัดสำเนา.

_____. แผนการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2530. 2529. อัดสำเนา.

_____. สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ปี 2530.
2530. อัดสำเนา.

การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ศูนย์. ผลกระทบของที่อ่านฯ ต่ออัตรา
การลืมนหนังสือ จำนวนหนังสือ และการพัฒนาตนเองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. 2527. อัดสำเนา.

กิตติยา สวคนานนท์. สภาพการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของการจัดที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้านในเขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.

กุหลาบ หวังศิริกุล. ความคงอยู่ของผู้ที่จบการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานและ
ผู้ที่จบประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

เก็บ ศรีสง่า. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้านของประชาชนในเขตชนบทพื้นที่ยากจน อำเภอโกรกพระ จังหวัด
นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

- โกวิท วรพนธ์. ความจำเป็นของการมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนาประชากร.
การศึกษาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ปีการศึกษา
2526 - 2527. อัดสำเนา.
- จินดา นูเร. ปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศึกษากรณีจังหวัด
มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2530. อัดสำเนา.
- ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2530.
- ชุกรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2530.
- นิเชต สุนทรพิทักษ์. "ทัศนะเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือ กรมการศึกษานอกโรงเรียน." ใน
การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 4.
กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525.
- นรินทร์ หนูวงศ์. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการรับรู้ข่าวสารของ
ประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในอำเภอสามง่าม
จังหวัดนิจิตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ประกิต จันทรศรี. "สถานีรับฝากหนังสือจุดเริ่มต้นของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน,"
วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 131 (23) : 60 ; 2529.
- ประสิทธิ์ ฤทธาภิรมย์. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ
ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในอำเภอควนขนุน
จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

พงษ์พันธ์ สุนทรชัย. การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบข่าวสารข้อมูลเพื่อชุมชนชนบท : วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนผู้ใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและหอกระจายข่าวในกรณีจังหวัดหนองคาย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช, 2518.

_____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521.

_____. รายงานผลการติดตามผลการเผยแพร่หนังสือพิมพ์สารผู้ใหญ่และวารสารการศึกษาผู้ใหญ่. 2519. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช, 2521.

สมหมาย ชามรหมมา. "แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษาออกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน," วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 2(4) : 79 ; 2530.

สามัญศึกษา, กรม. การวิจัยสภาพการรู้หนังสือของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. 2512. อัดสำเนา.

_____. คู่มือการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2520.

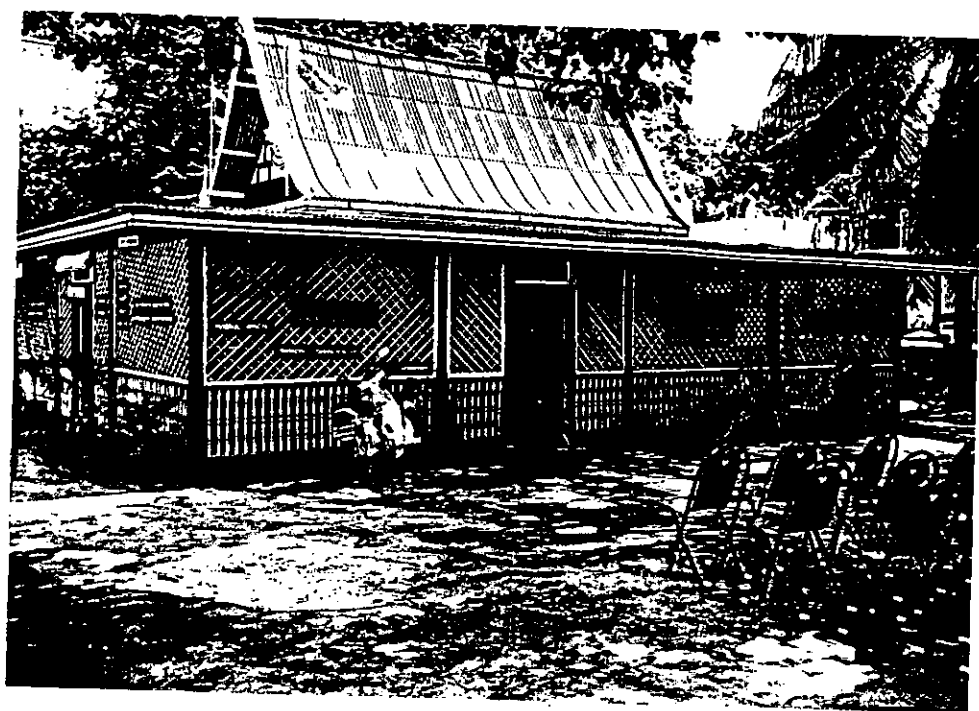
สุภาพ น้อยพันธ์. สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.

สุนทร สุนันท์ชัย. การศึกษานอกโรงเรียน...เส้นทางที่ไม่สิ้นสุด. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2529.

สันทนา บุญสุข. วิเคราะห์ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านคึกคัก ในจังหวัดอุบลราชธานี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ภาคผนวก

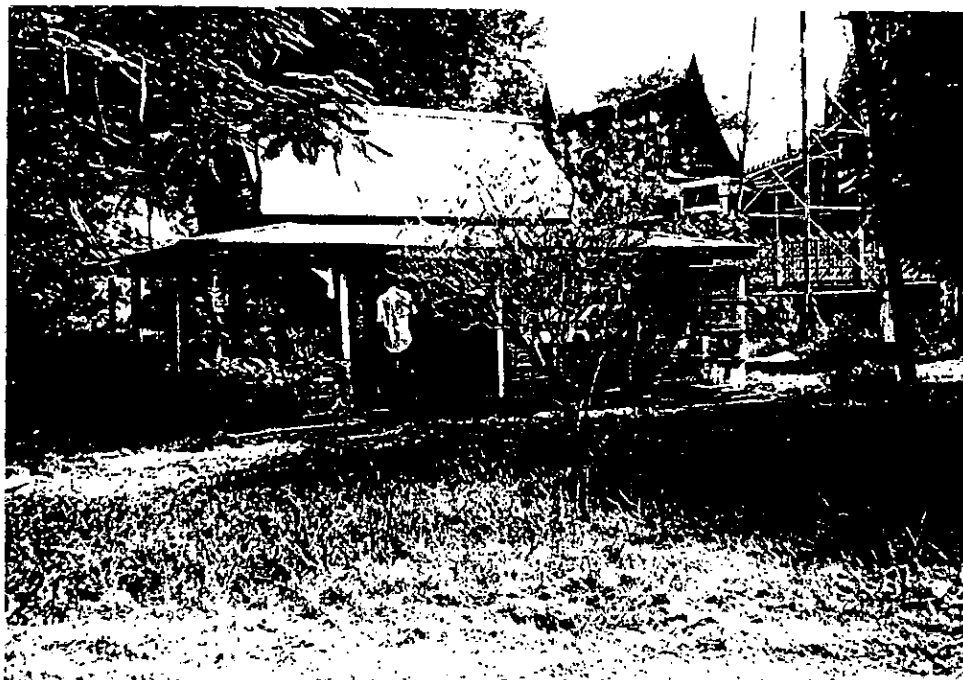
ภาคผนวก ก

ภาพประกอบ 1 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านกระแซง ตำบลกระแซง อำเภอบางไทร

ภาพประกอบ 2 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบางนา ตำบลบางนา อำเภอมหาราช

ภาพประกอบ 3 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบางหลวง ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล

ภาพประกอบ 4 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านลัมพะเนียง ตำบลลัมพะเนียง อำเภอบ้านแพรก

ภาพประกอบ 5 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านรวมจิตรมิตรสัมพันธ์ ตำบลลาดบัวหลวง
อำเภอลาดบัวหลวง

ภาพประกอบ 6 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบ้านเหนือ ตำบลบ้านรวม อำเภอบางบาล

ภาพประกอบ 7 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านโคกสังข์ ตำบลโคกม่วง อำเภอลำลูกเกด

ภาพประกอบ 8 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านโนนเย็น ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาแนวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากเจ้าหน้าที่
ของรัฐในระดับท้องถิ่น กรรมการที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน และประชาชนเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาที่อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน

ผู้วิจัย

นายวุฒิชัย อนันตค

แบบบันทึก

การศึกษาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อหมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทำการบันทึกและเขียนเมื่อวันที่.....

สภาพทั่วไปของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน1. อาคารสถานที่

1.1 ลักษณะและสภาพของอาคาร.....

.....

.....

1.2 ทำเลที่ตั้ง.....

.....

.....

1.3 ประวัติการจัดตั้ง.....

.....

.....

1.4 งบประมาณในการก่อสร้าง.....

.....

.....

ครุภัณฑ์ที่มี.....

.....

1.5 การตกแต่งบริเวณ.....

.....

.....

1.6 การจัดที่นั่งสำหรับอ่าน.....

.....

.....

1.7 การจัดตกแต่งบริเวณที่อ่านฯ ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับและอื่น ๆ.....

.....

.....

2. วัสดุการอ่าน

2.1 หนังสือพิมพ์รายวัน.....

.....

.....

2.2 หนังสือเล่ม วารสาร และอื่น ๆ.....

.....

.....

2.3 ป้ายประกาศ แผนที่ ฯลฯ.....

.....

.....

2.4 การให้บริการหนังสือพิมพ์.....

.....

.....

2.5 การเก็บหนังสือพิมพ์เก่า.....

.....

.....

2.6 การจัดบริการหนังสือและวารสาร.....

.....

.....

3. คณะกรรมการและการดูแลรักษา

3.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ.....

.....

การแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการ.....

.....

3.2 การรักษาความสะอาดและผู้ดูแลรักษาบริเวณอาคาร.....

.....

.....

3.3 การประชุมคณะกรรมการ.....

.....

.....

4. ผู้มาใช้บริการ

4.1 จำนวนผู้มาใช้บริการ (เฉลี่ยต่อวัน).....

.....

.....

4.2 ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นใครและมีใครบ้าง.....

.....

.....

4.3 เวลาที่ผู้ให้บริการมาอ่านหนังสือ.....

.....

.....

4.4 สภาพการให้บริการทั่วไป.....

.....

.....

4.5 หนังสือประเภทใดที่ผู้มาใช้บริการชอบ

.....

.....

5. อื่น ๆ

5.1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน.....

.....

.....

5.2 จุดเด่นและสิ่งที่ต้องปรับปรุง.....

.....

.....

5.3 ข้อสังเกตอื่น ๆ.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

แนวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาที่อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น

แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็นสองตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ และ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในการดำเนินการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

1. ชื่อ - นามสกุล ของผู้ให้การสัมภาษณ์.....
2. ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อบ้าน.....
ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ตำแหน่ง

() เกษตรตำบล

() พัฒนาการ

() สาธารณสุขตำบล

() ครูเลขา คปต.

() กรรมการที่อ่านฯ

() ประชาชนผู้ใช้บริการ

() อื่น ๆ

4. เพศ

() ชาย

() หญิง

5. อายุเต็ม.....ปี

6. พื้นฐานการศึกษา

() ป. 4

() ป. 6 หรือ ป. 7 หรือมัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลาย

() อนุปริญญา คือ (ระบุ).....

() ปริญญาตรี สาขา.....

() สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป คือ (ระบุ).....

() กำลังเรียนอยู่ชั้น.....

7. อาชีพหลัก

() ทำนา

() ค้าขาย

() ทำสวน - ทำไร่

() รับจ้าง ทำอะไร.....

() รับราชการ ตำแหน่ง.....

() เลี้ยงสัตว์

() อื่น ๆ (ระบุ).....

8. สถานภาพการสมรส

() โสด

() สมรส

() อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในการดำเนินการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วย

ก. ด้านอาคารสถานที่

1. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตั้งอยู่ในที่เหมาะสมแล้วหรือยัง
 - () เหมาะสม เพราะ.....
 -
 - () ไม่เหมาะสม เพราะ.....
 -
 - () อื่น ๆ คือ.....
 -
2. สถานที่ตั้งที่เหมาะสมของที่อ่านฯ ควรมีลักษณะอย่างไร.....
-
-
3. ขนาดของอาคารที่อ่านฯ ของหมู่บ้านในปัจจุบันเป็นอย่างไร
 - () เหมาะสมแล้วคือ.....
 - () ยังไม่เหมาะสมคือ.....
 - () อื่น ๆ.....
4. ท่านคิดว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านควรมีขนาดเท่าใด จึงจะเหมาะสมที่สุด.....
-
-
5. รูปทรงอาคารของที่อ่านฯ ควรมีลักษณะอย่างไร.....
-
-

6. การรักษาความสะอาดและการตกแต่งบริเวณที่อ่านฯ ควรเป็นหน้าที่ของใคร

.....

.....

ข. ด้านวัสดุการอ่าน

1. ท่านคิดว่าระบบการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวันมายังที่อ่านฯ ปัจจุบันเป็นอย่างไร

() เหมาะสมแล้ว เพราะ.....

() ยังไม่เหมาะสม เพราะ.....

ท่านคิดว่าวิธีการจัดส่งอย่างไรจึงจะเหมาะสม.....

.....

2. ท่านคิดว่าหนังสือเล่มและวารสารที่อยู่ในที่อ่านฯ มีเพียงพอหรือไม่

() เพียงพอแล้ว

() ยังไม่เพียงพอ

ควรมีวิธีการอย่างไรที่จะให้มีหนังสือมาเพิ่มเติมในที่อ่านฯ.....

.....

.....

3. หนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับที่ส่งมายังที่อ่านฯ ท่านคิดว่าเพียงพอหรือไม่

() เพียงพอแล้ว

() น้อยเกินไป

() ควรเพิ่ม (ระบุ).....

4. การอ่านหนังสือพิมพ์ (เฉพาะประชาชนตอบ)

ท่านอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยเพียงไร.....

โดยปกติท่านอ่านหนังสืออะไรบ้าง.....

อ่านที่ไหน.....

ส่วนใหญ่ใช้เวลาใด.....

5. ท่านต้องการให้มีหนังสือประเภทใดบ้าง ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
- 1)..... 2).....
- 3)..... 4).....
- 5)..... 6).....
- อื่น ๆ (ระบุ).....
6. ท่านเห็นว่าสิ่งต่อไปนี้มีควมจำเป็นสำหรับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพียงไร

รายการ	ระดับความจำเป็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. มีหนังสือพิมพ์รายวันย้อนหลัง 3 วัน อยู่ในที่อ่านฯ			
2. มีป้ายประกาศและบอร์ด			
3. มีหนังสือพิมพ์ฝ่ายนิติบัญญัติไว้ในที่อ่านฯ			
4. จัดให้มีตะเกียงหรือไฟฟ้าไว้บริการเวลากลางคืน			
5. มีม้านั่งเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ			

ค. การจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ

1. เคยมีผู้นำในหมู่บ้านของท่าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ทางราชการมาชักชวนแนะนำให้ประชาชนอ่านหนังสือในที่อ่านฯ บ้างหรือไม่
- () เคย เพราะ.....
- () ไม่เคย เพราะ.....
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

รายการ	มาก ปานกลาง น้อย
1. หนังสือมีสภาพใหม่ สวยงาม และเป็นปัจจุบัน	
2. มีหนังสือจัดเป็นหมวดหมู่ หยิบอ่านง่าย	
3. หนังสือมีคุณภาพดีและเนื้อหาตรงกับความต้องการ	
4. มีหนังสือและเอกสารหลายชนิด	
5. มีหนังสือเนื้อหาตรงความสนใจและความต้องการ	
6. มีการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้มาใช้ที่อ่านฯ	
7. มีการจัดให้มีการยืมหนังสือพิมพ์เก่าเป็นเล่ม	
8. การจัดกิจกรรมของหมู่บ้าน ณ ที่อ่านฯ ในบางโอกาส	
9. มีการจัดหนังสือมาเพิ่มเติมเสมอ	
10. มีการปลูกดอกไม้ ต้นไม้ สวยงามเป็นระเบียบ	
11. การเดินทางไป-กลับที่อ่านฯ สะดวก	
12. ที่อ่านฯ ตั้งอยู่ในที่สงบ สะอาด ร่มเย็น	
13. มีการจัดตกแต่งภายในที่อ่านฯ ให้สวยงาม	

ง. ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

1. ท่านคิดว่าภายในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีการจัดบริการที่นั่งอ่านเพียงพอแล้วหรือยัง
 - () เพียงพอแล้ว เพราะ.....
 - () ยังไม่เพียงพอ เพราะ.....

ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับที่นั่งอ่าน.....

.....

2. ป้ายนิเทศหรือกระดานคำได้ใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด

- () ใช้ประโยชน์เต็มที่ เพราะ.....
- () ใช้ประโยชน์บ้างเล็กน้อย เพราะ.....
- () ไม่ใช้ประโยชน์หรือไม่มี เพราะ.....
- ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร.....
-

1. มีที่วางหนังสือพิมพ์พร้อมไม้ขีด 4 ฉบับขึ้นไป
2. ตู้เก็บหนังสือมีฝาเปิด - ปิด
3. มีชั้นวางหนังสือ
4. มีป้ายชื่อที่อ่านฯ
5. มีมานั่งอ่านหนังสือได้ 10 คนขึ้นไป

5. ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับวัสดุ-อุปกรณ์ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....
-

1. มีที่วางหนังสือพิมพ์พร้อมไม้ขีด 4 ฉบับขึ้นไป
2. ตู้เก็บหนังสือมีฝาเปิด - ปิด
3. มีชั้นวางหนังสือ
4. มีป้ายชื่อที่อ่านฯ
5. มีมานั่งอ่านหนังสือได้ 10 คนขึ้นไป

5. ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับวัสดุ-อุปกรณ์ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....
-
-

สอบถามวันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2533

เวลา.....น.

.....

ผู้สัมภาษณ์

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้อำนวยการ ปวีณ์ วาลิกศิริ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. อาจารย์ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ กองปฏิบัติการ กรมการศึกษาออกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ
5. อาจารย์ณรงค์ พิมพ์สาร กองปฏิบัติการ กรมการศึกษาออกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ง

ที่ ทม 1007/1701

ครุฑ

นักศึกษามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

11 ตุลาคม 2532

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน (ตามรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ภาคผนวก)

นักศึกษามหาวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายวุฒิชัย อนันต์คุณ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า
เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์

ประธาน

ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

นักศึกษามหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้
และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร นัวทอง)

คณบดีนักศึกษามหาวิทยาลัย

นักศึกษามหาวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007/1701

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กันยายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน นายอำเภอ (8 อำเภอที่ทำการศึกษา)

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายวุฒิชัย อนันตคุ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า
เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์

ประธาน

ผศ.ดร.เลาวนีย์ เลวลีย์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอสัมภาษณ์บุคคล 3 กลุ่มคือ 1. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน
ในระดับตำบล คือ พัฒนาการ เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล ครูเลขา คปต.

2. กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 3. ประชาชนผู้ใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้
และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	นางวลัยช์ อนันต์คุ
เกิดวันที่	31 พฤษภาคม 2500
สถานที่เกิด	เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 46/5 แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่	อาจารย์ 1 ระดับ 4 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2516 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3) จากโรงเรียนอัสสัมชัญ ธนบุรี จ.กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ป.กศ.ต้น จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2522 ป.กศ.สูง (ศิลปศึกษา) จากวิทยาลัยครู บ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2526 กศ.บ. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ. 2533 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษานวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทคัดย่อ

ของ

นายวุฒิชัย อนันตะคุณ

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่**

พฤศจิกายน 2533

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะ 3 ประการคือ (1) ศึกษาสภาพและ
ปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไป (2) ศึกษาลักษณะการไปใช้บริการและนำความรู้
ที่ได้รับจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน (3) ศึกษา
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่รัฐในระดับท้องถิ่นของกรรมการที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้าน และของประชาชนผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ให้ดีขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเลือกศึกษาที่อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้านที่ดีที่สุดของแต่ละอำเภอ รวม 8 อำเภอ จากทั้งหมด 16 อำเภอ
การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเจาะจงเลือกศึกษาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งแยกเป็น 3 กลุ่มคือ เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในระดับ
ท้องถิ่น ได้แก่ พัฒนาการ เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล และครู รวม 32 คน
กรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 40 คน และประชาชนผู้ใช้บริการ 80 คน รวม
กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 152 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มี 2 ชุดคือ (1) แบบสำรวจชุมชนและที่อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้าน และ (2) แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลในหมู่บ้านด้วยตนเอง โดยมีครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ช่วยอำนวยความสะดวก ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 24 วัน
สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 152 คน

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง
8 แห่งที่ทำการศึกษามีสภาพทั่วไปดังนี้คือ อาคารส่วนใหญ่เป็นศาลาทรงไทยหลังคามุงจาก
มีขนาดตั้งแต่ 4 x 6 เมตรขึ้นไป ใช้วัสดุก่อสร้างที่แข็งแรง คงทน ถาวร ตั้งอยู่ในที่
ชุมชน คือ กลางหมู่บ้านหรือทางเข้าหมู่บ้าน ประชาชนสามารถไปใช้บริการสะดวก ใช้

งบประมาณการก่อสร้างตั้งแต่ 3,000 บาท ไปจนถึง 30,000 บาท โดยประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันบริจาค วัสดุและครุภัณฑ์ที่มีในที่อ่านฯ ได้แก่ ตู้ใส่หนังสือ ป้ายประกาศ ที่วางหนังสือพิมพ์พร้อมไม้ค้ำ ชั้นวางหนังสือ ถังรองรับขยะ โต๊ะและม้านั่งสำหรับนั่งอ่าน ด้านการตกแต่งบริเวณ พบว่า ทุกแห่งมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีการนำวัสดุเหลือใช้มาตกแต่ง จัดที่นั่งอ่านฯ ได้ประมาณ 20 คน มีหนังสือพิมพ์รายวันวันละ 2 ฉบับ สำหรับหนังสือเล่มและวารสารอื่น ๆ ได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับการเกษตร สาธารณสุข นวนิยาย วารสารด้านบันเทิง และหนังสือเกี่ยวกับธรรมะ ทุกแห่งมีป้ายประกาศและแผนที่หมู่บ้าน มีป้ายคำขวัญต่าง ๆ รวมทั้งป้ายเชิญชวนให้ประชาชนมาอ่านหนังสือ มีการเก็บหนังสือพิมพ์เก่าเย็บเล่มไว้ย้อนหลัง 1 เดือน ที่อ่านฯ ทุกแห่งเปิดรับบริจาคหนังสือจากประชาชนทั่วไป ด้านกรรมการที่อ่านฯ นั้น ใช้วิธีการแต่งตั้งจากประชาชนในหมู่บ้าน และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความถนัดและสมัครใจ ที่อ่านฯ 3 แห่ง มีการประชุมกรรมการทุก 3 เดือน 2 แห่งทุก 6 เดือน และอีก 3 แห่งจะประชุมตามความจำเป็น ด้านจำนวนผู้มาใช้บริการ พบว่า ที่อ่านฯ 6 แห่ง มีผู้มาใช้บริการวันละ 30 คนขึ้นไป และอีก 2 แห่ง ระหว่าง 20 - 30 คน ผู้มาใช้บริการเป็นประชาชนในหมู่บ้านและมีบ้างที่มาจากหมู่บ้านใกล้เคียง เวลาที่มีผู้มาใช้บริการมากที่สุดอยู่ในช่วง 18.00 - 21.00 น.

2. ลักษณะการไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.37 ตอบว่าไปอ่านหนังสือทุกวัน ที่เหลือนอกนั้นอ่านบ้างแต่ไม่ทุกวัน สิ่งที่น่าสนใจอ่านเรียงจากมากไปน้อยคือ หนังสือพิมพ์รายวัน วารสารเกี่ยวกับอาชีพ วารสารบันเทิง นิยายหรือละคร หนังสือเกี่ยวกับธรรมะ กฎหมายชาวบ้าน หนังสือเรียน วารสารเกี่ยวกับด้านอนามัย และหนังสือทั่วไป เวลาที่ไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่สะดวกที่สุดคือ เวลาเย็น และเวลากลางวัน

3. การนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบว่าได้ประโยชน์จากการอ่าน โดยร้อยละ 46.05 ตอบว่า ทำให้รู้ข่าวสารข้อมูล คำตอบอื่น ๆ ได้แก่ ได้ฝึกการอ่านของตนเอง ทำให้มีความรู้รอบตัวมากขึ้น ให้ประโยชน์ในการไปติดต่อธุรกิจหรือราชการ และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4. ปัญหาในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ปัญหาที่พบเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้คือ ปัญหาเนื่องจากกรรมการที่อ่านฯ ขาดการดูแลเอาใจใส่หนังสือพิมพ์รายวันไม่อยู่ในที่อ่านฯ หนังสือพิมพ์ถึงที่อ่านฯ ล่าช้าเกินกำหนด หนังสือและวารสารมีไม่เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ หนังสือชำรุดหรือสูญหายฉีกขาดและถูกทำลาย จำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ สภาพที่อ่านฯ ชำรุดทรุดโทรมไม่สะอาดเท่าที่ควร ขาดผู้ดูแลรักษา ขาดตู้ใส่หนังสือ และขาดชั้นวางหนังสือ

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง

5.1 ด้านอาคารสถานที่ ที่อ่านฯ ควรตั้งอยู่ในที่ที่ประชาชนสามารถไปใช้บริการได้สะดวก รูปทรงของอาคารควรเป็นศาลาทรงไทย หลังคามุงด้วยจากหรือสังกะสีก็ได้ ข้อสำคัญต้องมีความแข็งแรง ป้องกันลม ฝน หรือพายุได้ ขนาดของอาคารควรมีขนาด 4 x 6 เมตรเป็นอย่างน้อย การดูแลรักษาความสะอาด รวมทั้งการตกแต่งบริเวณที่อ่านฯ ควรเป็นหน้าที่ร่วมกันระหว่างกรรมการที่อ่านฯ กับประชาชน

5.2 ด้านวัสดุการอ่าน วิธีการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวันมายังที่อ่านฯ ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม ควรหาทางจัดส่งให้ถึงที่อ่านฯ ทุกวัน โดยให้เอเจนต์หนังสือพิมพ์ในอำเภอจัดส่งมาให้ที่อ่านฯ โดยตรง กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในที่อ่านฯ ในปัจจุบันยังมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ และได้เสนอแนะวิธีการจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติมด้วยการรับบริจาค และขอความสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน เช่น บริษัท ห้างร้าน หรือธนาคาร เกี่ยวกับจำนวนหนังสือพิมพ์รายวันที่ส่งมายังที่อ่านฯ วันละ 2 ฉบับนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าน้อยไป ควรเพิ่มอีก 1 - 2 ฉบับต่อวัน

5.3 ด้านการจูงใจให้ประชาชนไปใช้บริการ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากรมผู้นำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่รัฐไปชักชวนให้ประชาชนไปอ่านหนังสือในที่อ่านฯ จะมีผลทำให้ประชาชนไปอ่านหนังสือในที่อ่านฯ มากขึ้น สำหรับวิธีจูงใจให้ประชาชนไปใช้บริการในที่อ่านฯ คือ ประชาสัมพันธ์เพื่อชักชวนให้ประชาชนไปใช้บริการ จัดหาหนังสือไปให้ จัดหาหนังสือไว้บริการในที่อ่านฯ หลาย ๆ ประเภท ควรเป็นหนังสือที่มีสภาพใหม่ สวยงาม

และเนื้อหาตรงกับความสนใจของประชาชน ใช้ที่อ่านๆ เป็นที่จัดกิจกรรมของหมู่บ้าน
ในบางโอกาส จัดปลูกดอกไม้ ต้นไม้ หรือไม้ประดับในบริเวณที่อ่านๆ ตกแต่งด้วยภาพ
วิวทิวทัศน์หรือแจกันดอกไม้ภายในที่อ่านๆ ให้สวยงาม และที่อ่านๆ ควรอยู่ในที่สงบ สะอาด
และร่มรื่น

5.4 ด้านอุปกรณ์ที่มีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ภายในที่อ่านๆ ควรมี
ที่นั่งอ่านได้อย่างน้อย 10 คน ควรใช้ป้ายนิเทศและกระดานคำให้เกิดประโยชน์เต็มที่
ไม่ควรปล่อยว่างเปล่าเอาไว้ และควรมีการผลัดเปลี่ยนเวรกันดูแลรับผิดชอบ ควรมีตู้
เก็บหนังสือที่มีคิติดป้องกันลมและฝนได้ ควรแยกหนังสือแต่ละชนิดไว้บริการในแต่ละตู้
ที่วางหนังสือพิมพ์รวมไม้คืบและชั้นวางหนังสือมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

**AN INVESTIGATION INTO THE POSSIBILITIES IN IMPROVING VILLAGE
READING CENTERS IN CHANGWAT PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA**

AN ABSTRACT

BY

WUTTICHAJ ANANTAKU

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University.**

November 1990

The major purpose of this study was to investigate the possibilities in improving the village reading centers in Pranakhon Sri Ayuthaya province. The major purpose was subdivided into the following ; 1. To survey the general status and the problems faced by the reading centers, 2. To survey the visitations to the reading centers by the villagers and how they apply the newly-learned knowledge in their daily lives, and 3. To collect the opinions and suggestions of the local aushorities, the centers' committee members, and villagers on how to improve the reading centers.

The sample was selected from 8 districts out of the total 16 districts in thin province. The criterion for the selection of the districts was that hte best village reading centers were found in these districts. The purposive sampling teachnique was applied in the sample selection. The subjects comisted of 32 government employees chosen from the Tambol (Subdistrict) development officers, Tambol agricultural officers, Tembøl health officers and local teachers ; 40 committee members whe took care of the reading centers and 80 villagers who visited the reading centers ; totalling 152 individuals.

Two sets of instrument were utilized in the data collection ; 1. The Reading Center Survey and 2. The Opinionaire. The researcher travelled to all the villages to collect the dato by himself, with assistance from the volunteers who worked for the Nonformal Education Department. All the 162 Subjects were also interviewed additionally.

The findings were :

1. General Information of the Village Reading Center.

Most of the village reading centers were Thai-style pavilions with plaited palm leaf roofing, 4 x 6 meters in size, considered a permanent building with the construction costs from B 3,000 to 30,000, conveniently located either in the middle of or at the main entrance to the village. The essential furnishings such as the book stacks, cabinets, tables, chairs, newspaper stands, sign boards, and waste-paper bins were donated by the villagers. The pavilion was decorated with flowers and shrubs. About 20 readers could be accommodated at one time. For the reading materials, there were 2 daily newspapers, a number of books and magazines mainly in the areas of agriculture, public health, fictions, entertainment and the preachings of the Lord Buddha. All old daily newspapers were bundled up every month. Every center was equipped with the village maps and signposts with old sayings and encouraging words, including those inviting villagers to come into the reading center. All reading centers welcomed the donations of reading materials from the villagers. The committee members who ran the reading centers were appointed by the villagers. The members were assigned responsibilities according to their skills and preference. Three reading centers held the meeting of the committee members every 3 months, two every six months, and the remaining two when essential. In terms of visitations by the

villagers, one reading center had the average audience of about 30 persons per day while the remaining two were visited by 20 - 30 villagers per day.

2. Visitations to the Reading Center by the Villagers

About 56.37 per cent of the sample reported that they visited the reading center every day while the rest visited the center but not on day by day basis. The reading materials interesting to the readers were ranked as follow, daily newspaper, vocational magazines, entertainment magazines, novels or drama, the preaching of Lord Buddha, law for laymen, textbooks, public health magazines and other book on General subjects. The convenient time for the villages to read at the center was the evenings and night time.

3. The Value of the Reading Materials.

All the subjects responded that the reading materials were very useful to them. About 46.05 per cent reported that they learned new information from the materials. The others believed that the reading materials were useful practicing reading skills, gaining general knowledge, contacting government agencies or private business, and spending their leisure time.

4. Problems Faced by the Reading Centers. The problems faced by the reading centers were ranked by frequencies as follow : the committee members did not take good care of the centers ; The daily newspapers were not in their stacks ; the

newspapers were long-delayed on arrival ; reading materials were inadequate ; parts of the books were repped off or missing ; seats were not readily availoble ; tables and chairs were not clean ; proper Care was not maintained; insufficient book stacks and shelues.

5. Opinions and Recommendations

5.1 Building Facilities. The reading center should, as recommended by the sample, be situated at a center place convenient for villagers to visit. It should be a Thai-style building with plaited palm leaves or galvanized iron roofing, strong enough to withstand winds, rain or storms. The size should be 4 x 6 meters at the minimum. It should be ad joint responsibility of the committee members and the villagers in taking care of the Center.

5.2 Reading Materials.

To Preaseunt long dilay, the newsageut in the District should make immediidte delivery so that newspapers were shailbgle at the right time. Two daily newspaper per day weas not enough. Threfore, thin hould be doubled. To soloe the problem of insufficient reading materials, donations should be encouraged from potential donors such as prinvate business firms, local banks etc.

5.3 Villagers' Visitations. It was believed that when the villagers were encouraged by government authorities, the formers would pay frequent visils to the reading centers.

Varions foms of encourabement should be mode ; wide public campaign, searching for donations, using the center as a site for village activities, decorsling the reading center with beautiful flowers, making the center a nice and enjoyoble place to visit.

5.3 Other Essential Elements. There should Lenough seasting for 10 people to sit and read the makerials at the same time. The bulletin Board Should not be left unattended. Furnishehes and other equipment should be well taken care of. The sampe reading materials should be stored on the same cabinets. The be well and properly stacked.